

Raport z rekomendacjami

Efektywność zarządzania oświatą w zakresie organizacji i finansowania szkół i przedszkoli w gminie Miechów

MIECHÓW
Gmina i Miasto

Pan Dariusz Marczewski

Burmistrz Gminy i Miasta Miechów

Marzec 2025 rok

Spis treści

Wprowadzenie.....	3
1. Analiza wpływu zmian demograficznych na edukację i opiekę społeczną w Miechowie.....	5
1. Organizacja oświaty w Gminie Miechów	7
2. Subwencja i wydatki oświatowe	17
3. Szczegółowa analiza arkuszy organizacyjnych jako źródło wiedzy do poszukiwania nadmiarowych wydatków	20
Szkoła Podstawowa nr 1 w Miechowie	20
Szkoła Podstawowa nr 2 w Miechowie	22
Szkoła Podstawowa w Jaksicach	25
Szkoła Podstawowa w Bukowskiej Woli.....	27
Szkoła Podstawowa w Pojałowicach.....	29
Szkoła Podstawowa w Pstroszycach	30
Przedszkole Samorządowe nr 1 w Miechowie	35
Przedszkole Samorządowe nr 2 w Miechowie	38
Przedszkole samorządowe nr 3 w Miechowie.....	39
4. Propozycja standaryzacji etatów administracji i obsługi	40
5. Analiza kosztów utrzymania infrastruktury, wraz z możliwością racjonalizacji wydatków	44
6. Organizacja i funkcjonowanie Samorządowego Zespołu Edukacyjnego w Miechowie (SZE)	46
Wnioski z analizy:.....	49
7. Uchwały „oświatowe” Rady Miejskiej w Miechowie i ich wpływ na finanse Gminy.....	53
8. Podsumowanie optymalizacji wydatków w Gminie Miechów	55
9. Podsumowanie i rekomendacje – Analiza oświaty w Gminie Miechów	56
SPIS TABEL	59
SPIS WYKRESÓW	60

Wprowadzenie

Analiza finansowo-organizacyjna oświaty jest dokumentem diagnostycznym, który obejmuje badanie funkcjonowania sieci szkół, przedszkoli i placówek oświatowych zlokalizowanych na terenie Gminy Miechów pod kątem ekonomiki oraz optymalizacji wydatków oświatowych. Efektem analizy są rekomendacje dotyczące racjonalizacji organizacyjno-finansowej, które można wziąć pod uwagę w procesie tworzenia i zatwierdzania projektów arkuszy organizacyjnych na rok szkolny 2025/2026 i na kolejne lata. Arkusze organizacyjne to de facto plan finansowy, który powinien odpowiadać możliwościom finansowym jednostki samorządu terytorialnego. Organ prowadzący szkołę lub placówkę sprawuje nadzór nad jej działalnością w zakresie spraw finansowych i administracyjnych, z uwzględnieniem odrębnych przepisów – art. 57. 1. Ustawy Prawo Oświatowe - dalej P.O., natomiast dyrektor szkoły dysponuje środkami określonymi w planie finansowym szkoły lub placówki zaopiniowanym przez radę szkoły lub placówki i ponosi odpowiedzialność za ich prawidłowe wykorzystanie, a także może organizować administracyjną, finansową i gospodarczą obsługę szkoły lub placówki – art. 68. P.O.

Celem analizy jest przekazanie władzom samorządowym niezależnej, zewnętrznej, eksperckiej odpowiedzi na pytanie, w jakim kierunku winny iść konieczne i prawnie możliwe zmiany w organizacji pracy szkół, aby optymalizować finansowanie placówek oświatowych, a tym samym obniżyć zaangażowanie własne gminy. Wyniki analizy będą mieć znaczenie w procesie tworzenia, realizacji i nowelizowania budżetu gminy, przygotowania podstaw pod zmiany organizacyjne w kolejnych latach, jak i tworzenia i akceptowanie arkuszy organizacyjnych szkół. Chcąc zracjonalizować koszty działania oświaty trzeba zmieniać mechanizmy organizacyjne a także wprowadzić działania kontrolne. Najczęściej na nadmierne wydatki oświatowe mają wpływ:

- nadmiernie rozbudowana kadra pedagogiczna i niepedagogiczna,
- dopełnianie etatów nauczycieli godzinami wysokiego ryzyka (zajęciami z pomocy psychologiczno – pedagogicznej, zajęciami pozalekcyjnymi, dodatkowymi i świetlicą)
- mało liczne oddziały,
- nadmierny podział na grupy oddziałowe i międzyoddziałowe,
- planowanie na wyrost zajęć pomocy psychologiczno – pedagogicznej oraz uzupełnianie w arkuszach majowych etatów nauczycieli tymi zajęciami,
- zatrudnianie nauczycieli w niepełnych wymiarach etatu oraz zbyt niska liczba godzin ponadwymiarowych,
- niedostateczna znajomość przepisów prawnych przez dyrektorów jednostek,

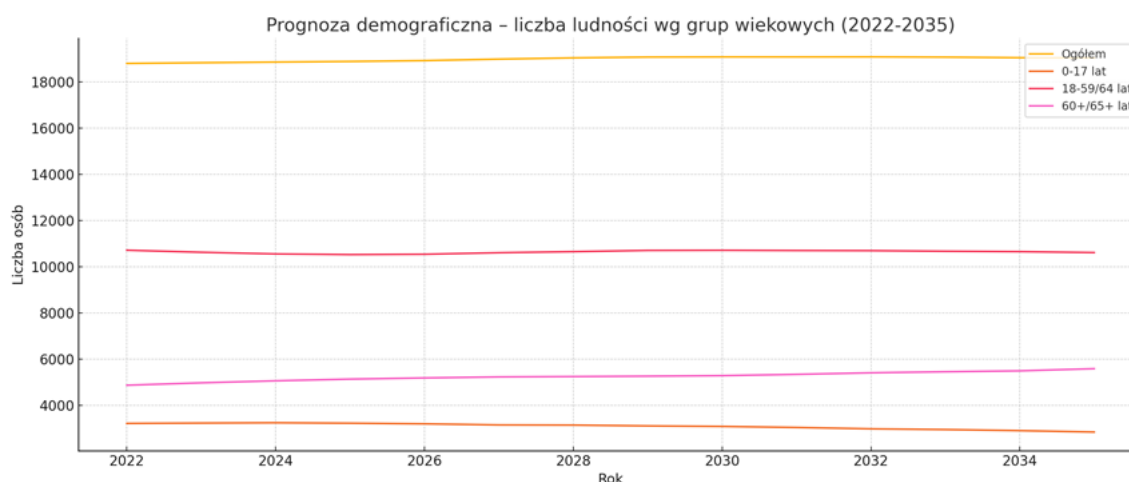
- błędy w rozliczaniu godzin ponadwymiarowych i zatrudnianiu kadr,
- uleganie zewnętrznym opiniom, presji, żądaniom.

Nadrzędnym celem analizy jest optymalizacja wydatków oświatowych, czyli organizowanie takich działań i procesów, aby dały jak największe efekty przy jak najmniejszych nakładach oraz rekomendowanie kierunków gminnej polityki oświatowej organu prowadzącego, które to kierunki powinny być realizowane przez dyrektorów szkół i przedszkoli. Zastosowanie zmian jest w pełni autonomiczną decyzją Gminy.

1. Analiza wpływu zmian demograficznych na edukację i opiekę społeczną w Miechowie

Prognoza demograficzna liczby ludności Gminy dla różnych grup wiekowych jest analogiczna jak dla całego kraju. Liczba dzieci w grupie 0 – 17 lat wykazuje tendencję spadkową w odróżnieniu od grupy wiekowej 60+ gdzie obserwujemy tendencję wzrostową. Podobnie jak w kraju, w Miechowie obserwuje się niekorzystną sytuację demograficzną, która wpływa na rosnące koszty utrzymania oświaty. Zmniejszenie się liczby uczniów uczęszczających do wiejskich szkół gminnych, przy jednoczesnym zachowaniu niewielkiej liczebności oddziałów, skutkuje znacznym zwiększeniem wydatków oświatowych. Samorząd już dzisiaj powinien podjąć kroki zaradcze i dostosować strukturę zatrudnienia oraz liczebność oddziałów do zmieniającej się sytuacji demograficznej.

Wykres 1: Prognoza demograficzna dla Gminy Miechów¹

Prognoza na lata 2022–2035

1. Edukacja – spadek liczby dzieci i młodzieży

Kluczowe dane:

- Spadek populacji 0–17 lat: z 3217 osób (2022) do 2843 osób (2035) (-11,6%).
- Spadek dzieci 0–14 lat: z 2714 do 2232 osób (-17,8%).

¹ Prognoza ludności dla gmin na lata 2023-2060 <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/prognoza-ludnosci/prognoza-ludnosci-na-lata-2023-2060>

Wpływ na edukację:

- Zmniejszone zapotrzebowanie na miejsca w przedszkolach i szkołach podstawowych.
- Możliwość redukcji oddziałów klasowych i zmniejszenia zatrudnienia w oświacie.
- Presja finansowa na optymalizację wydatków na edukację, w tym łączenie placówek.
- Potrzeba inwestycji w edukację specjalistyczną, z uwagi na rosnące wymagania jakościowe.

2. Opieka społeczna – starzenie się społeczeństwa

Kluczowe dane:

- Wzrost osób 60+/65+ lat: z 4870 do 5586 osób (+14,7%).
- Wzrost populacji 80+ lat: z 942 do 1707 osób (+81%).

Wpływ na opiekę społeczną:

- Znaczące zwiększenie zapotrzebowania na dzienną opiekę senioralną, DPS, opiekę domową i hospicyjną.
- Wydłużenie życia → potrzeba wsparcia długoterminowego w zdrowiu i funkcjonowaniu.
- Wzrost kosztów opieki i potrzeba zwiększenia kadry: opiekunowie, pielęgniarki, terapeuci zajęciowi.

3. Rynek pracy i pokolenie 45–59/64 lat

- Starzejąca się populacja aktywna zawodowo – potrzeba wsparcia zdrowotnego i ergonomii pracy.
- Programy przekwalifikowania i utrzymania zatrudnienia seniorów.

Rekomendacje

Dla edukacji:

- Planowanie racjonalnej sieci szkół podstawowych i przedszkoli, dostosowanej do zmniejszającej się liczby dzieci.
- Wsparcie dla nauczycieli odchodzących z zawodu, pomoc w zdobyciu nowych kwalifikacji.
- Rozwój edukacji dla dorosłych i programów podnoszenia kwalifikacji.

Dla opieki społecznej:

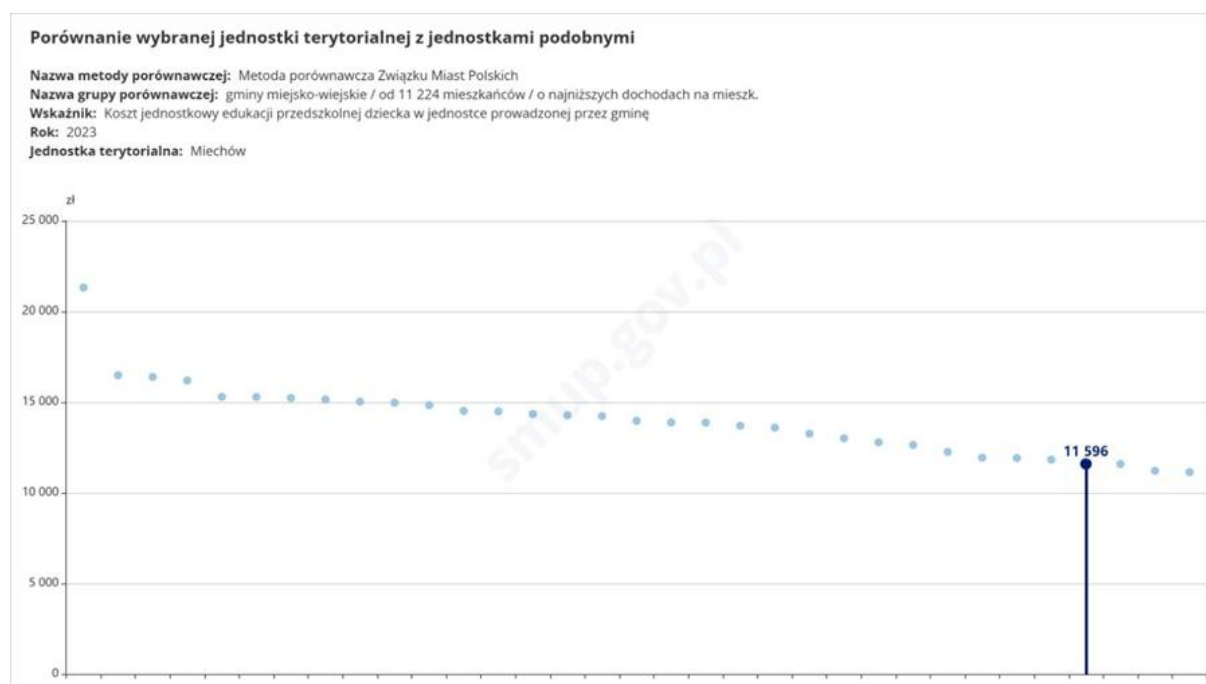
- Budowa i adaptacja placówek do opieki dziennej.
- Rozwój programów senioralnych.

- Szkolenie i zatrudnianie specjalistycznych kadr opiekuńczych.

1. Organizacja oświaty w Gminie Miechów

Poniżej przedstawiono wartości najważniejszych wskaźników charakteryzujących organizację i finanse oświaty w Gminie Miechów. Dwa wykresy przedstawione poniżej charakteryzują stan obecny nakładów Gminy na oświatę przedszkolną i szkolną.

Wykres 2: Koszt jednostkowy edukacji przedszkolnej dziecka w jednostce prowadzonej przez gminę, dane z 2023 roku - porównanie z podobnymi gminami

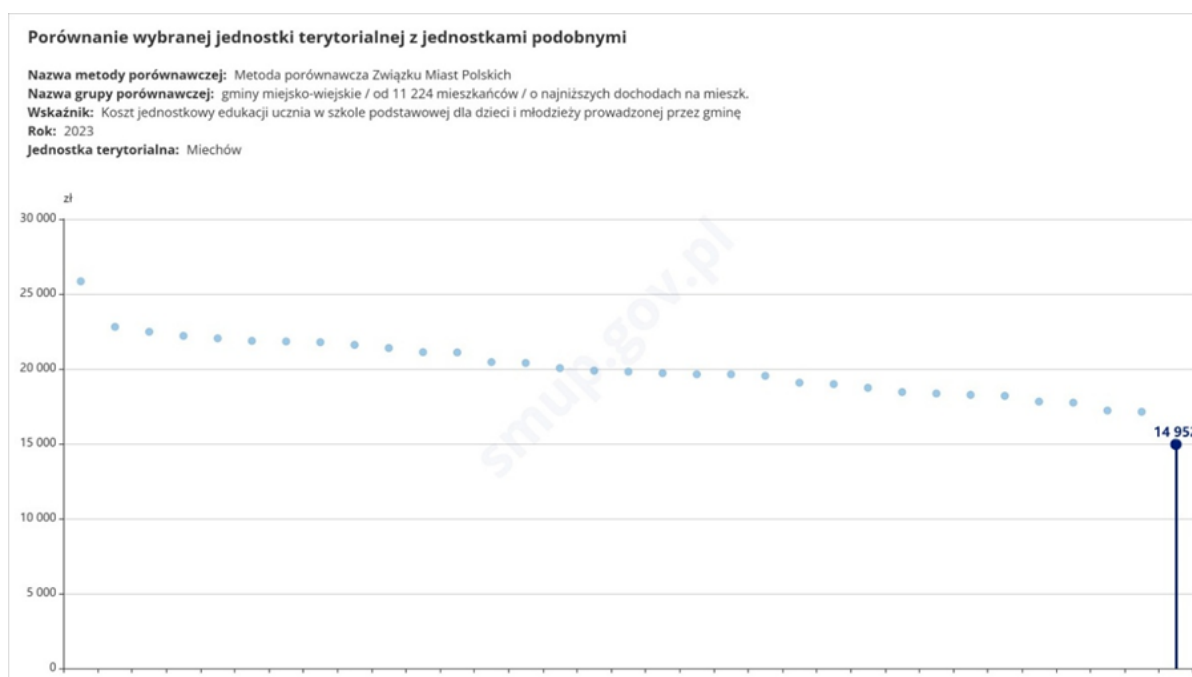
Wskaźnik efektywności obejmujący wszystkie dzieci, którym gmina zapewnia edukację przedszkolną. Wzrost wskaźnika oznacza, że przeciętny koszt zapewnienia edukacji przedszkolnej dzieciom jest związany z wyższymi wydatkami gminy. Na wartość wskaźnika wpływ mają w szczególności:

- ✓ organizacja edukacji w jednostkach prowadzonych przez gminę (wielkość przedszkoli, liczba oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych, liczba dzieci w oddziałach, liczba godzin pracy oddziałów),
- ✓ zakres i sposób udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz zapewnienia kształcenia specjalnego dzieciom w jednostkach prowadzonych przez gminę,

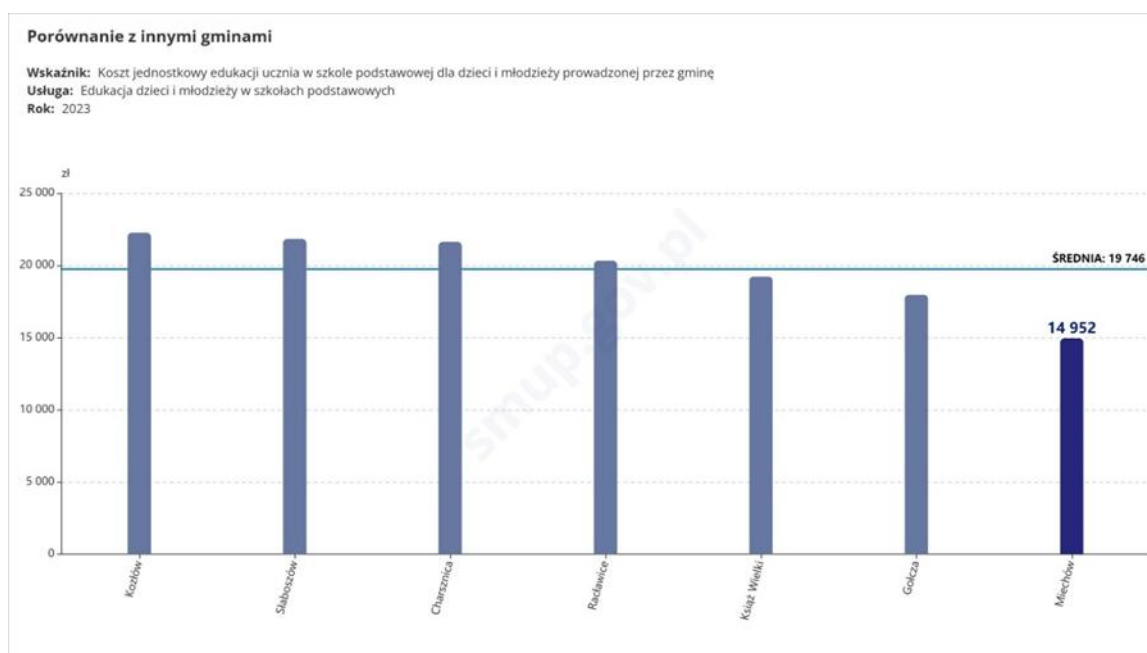
- ✓ wiek oraz struktura awansu zawodowego nauczycieli w jednostkach wychowania przedszkolnego,
- ✓ sposób organizacji administracji oświatowej oraz liczba pracowników obsługi w jednostkach wychowania przedszkolnego,
- ✓ odsetek dzieci uczęszczających do publicznych i niepublicznych jednostek prowadzonych przez inne podmioty i dotowanych przez gminę,
- ✓ czas pracy przedszkola,
- ✓ tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin nauczycieli pracującymi z grupami dzieci 6 – letnich i młodszych.

Wnioski z wykresu: Koszt jednostkowy w Miechowie (11 596 zł) jest najniższy wśród porównywanych gmin. Na wykresie Miechów znajduje się na skraju wykresu, poniżej wszystkich punktów porównawczych. Średni koszt w innych gminach miejsko-wiejskich jest wyraźnie wyższy – wiele punktów mieści się w przedziale 13 000–18 000 zł. Miechów wykazuje najwyższą efektywność kosztową w przedszkolach publicznych. Może to wynikać z optymalnego zatrudnienia, dobrej organizacji oddziałów, niskich kosztów stałych / utrzymania infrastruktury. Wskaźnik efektywności obejmujący wszystkie dzieci, którym gmina zapewnia edukację przedszkolną. Wzrost wskaźnika oznacza, że przeciętny koszt zapewnienia edukacji przedszkolnej dzieciom jest związany z wyższymi wydatkami gminy. Koszt jednostkowy edukacji przedszkolnej dziecka w Gminie w 2023 roku wynosił 11 596 zł., natomiast w 2022 roku był niższy i wynosił 9 484 zł. Koszt edukacji przedszkolnej w Gminie Miechów jest niższy od wartości średniej określonej dla podobnych gmin.

Wykres 3: Średni koszt zapewnienia uczniowi edukacji w szkole podstawowej, porównanie z podobnymi gminami

Wykres 4: Koszt jednostkowy kształcenia ucznia w szkole podstawowej- porównanie z sąsiednimi gminami

Wskaźnik efektywności obejmujący wszystkich uczniów, którym gmina zapewnia edukację w szkołach podstawowych dla dzieci i młodzieży bezpośrednio, tj. we własnych szkołach. Wzrost wskaźnika wydatkowej oznacza, że przeciętny koszt zapewnienia edukacji uczniom jest związany z wyższymi wydatkami gminy. Na wartość wskaźnika wpływ mają w szczególności:

- ✓ organizacja edukacji w szkołach prowadzonych przez gminę (wielkość szkół, liczba uczniów w oddziałach, organizacja podziałów na grupy),
- ✓ zakres i sposób udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz zapewnienia kształcenia specjalnego uczniom w prowadzonych szkołach,
- ✓ wiek oraz struktura awansu zawodowego nauczycieli w szkołach,
- ✓ sposób organizacji administracji oświatowej oraz liczba pracowników obsługi,
- ✓ sposób wykorzystania wsparcia zewnętrznego (m.in. fundusze krajowe, unijne).
- ✓ Koszt jednostkowy edukacji ucznia szkoły podstawowej w Gminie w 2022 roku wynosił 12 837 zł., natomiast w 2023 roku był wyższy i wynosił 14 952 zł.

Wnioski z wykresu: Miechów – najniższy koszt edukacji szkolnej, z kosztami 14 952 zł/uczeń, znajduje się najniżej w grupie porównawczej. Pozostałe gminy mają wydatki w przedziale 17 000 – 25 000 zł/uczeń. Miechów osiąga wysoki poziom efektywności kosztowej, może to być wynikiem: optymalnej liczby uczniów na oddział (zwłaszcza w szkołach miejskich), zoptymalizowanej siatki godzin, utrzymania kosztów personalnych i infrastrukturalnych na niskim poziomie.

Tabela 1: Wyjaśnienia skrótów zawartych w niniejszym opracowaniu

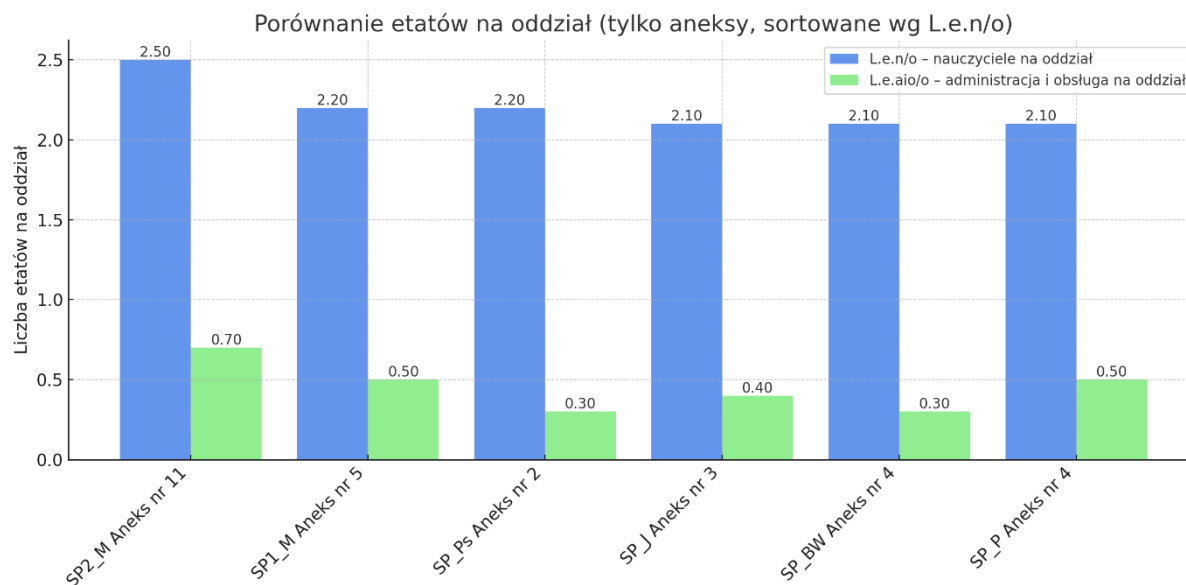
Skrót	Opis
L.u	Liczba uczniów
L.o	Liczba oddziałów
L.u/o	Liczba uczniów na oddział
L.g	Liczba godzin nauczycielskich
L.g/u	Liczba godzin na ucznia
L.e. n	Liczba etatów nauczycieli
L.e.n/o	Liczba etatów nauczycieli na oddział
L.e.aio	Etatów administracji i obsługi
L.e.aio/o	Etatów administracji i obsługi na oddział
SP1_M	Szkoła Podstawowa nr 1 w Miechowie
SP2_M	Szkoła Podstawowa nr 2 w Miechowie
SP_J	Szkoła Podstawowa w Jaksicach
SP_BW	Szkoła Podstawowa w Bukowskiej Woli
SP_P	Szkoła Podstawowa w Pojałowicach
SP_Ps	Szkoła Podstawowa w Pstroszycach
PS_1	Przedszkole Samorządowe nr 1 w Miechowie

PS_2	Przedszkole Samorządowe nr 2 w Miechowie
PS_3	Przedszkole Samorządowe nr 3 w Miechowie

Tabela 2: Wskaźniki określające organizację szkół podstawowych prowadzonych przez Miechów

Szkoła	Arkusz	L.u	L.o	L.u/o	L.g	L.g/u	L.e. n	L.e.n/o	L.e.aio	L.e.aio/o
SP1_M	Arkusz	682	27	25,3	1113,8	1,6	56,4	2,1	14,0	0,5
	Aneks nr 5	689	27	25,5	1163,8	1,7	60,3	2,2	14,2	0,5
SP2_M	Arkusz	623	28	22,3	1231,8	2,0	62,4	2,2	19,8	0,7
	Aneks nr 11	639	28	22,8	1357,1	2,1	69,0	2,5	19,8	0,7
SP_J	Arkusz	148	10	14,8	403,6	2,7	20,6	2,1	3,8	0,4
	Aneks nr 3	148	10	14,8	405,6	2,7	20,6	2,1	3,8	0,4
SP_BW	Arkusz	145	10	14,5	381,6	2,6	19,3	1,9	2,8	0,3
	Aneks nr 4	149	10	14,9	404,6	2,7	20,5	2,1	3,0	0,3
SP_P	Arkusz	229	11	20,8	440,5	1,9	21,9	2,0	4,0	0,4
	Aneks nr 4	229	11	20,8	473,5	2,1	23,5	2,1	5,0	0,5
SP_Ps	Arkusz	36	6	6,0	235,4	6,5	12,6	2,1	1,0	0,2
	Aneks nr 2	37	6	6,2	251,4	6,8	13,3	2,2	1,8	0,3
Średnia				17,4		3,0		2,1		0,4

Wykres 5: Porównanie liczby etatów nauczycielskich oraz administracji i obsługi na oddział w szkołach podstawowych Gminy Miechów

Poniżej przedstawiam interpretację wskaźników ujętych w tabeli nr 3, wartości oznaczone kolorem czerwonym są wyższe od średniej.

1. Liczba uczniów i oddziałów

- Największe szkoły: SP1_M i SP2_M (ponad 680 uczniów, 27–28 oddziałów).
- Najmniejsza placówka: SP_Ps (36–37 uczniów, 6 oddziałów).
- Wskaźnik uczniów na oddział: SP1_M/SP2_M – optymalny (22–25), SP_Ps – niski (6).

2. Liczba godzin nauczycielskich na ucznia (L.g/u)

- Najniższe wskaźniki: SP1_M (1,6–1,7 godz./uczeń).
- Najwyższe: SP_Ps (6,5–6,8 godz./uczeń) – niska liczba uczniów, wysokie koszty jednostkowe.

3. Etaty nauczycieli na oddział (L.e.n/o)

- Większość szkół: 1,9–2,2 etatu/oddział.
- SP_Ps – mimo małej liczby uczniów: 2,1–2,2 etatu/oddział.

4. Etaty administracji i obsługi na oddział (L.e.aio/o)

- Najwięcej: SP2_M (0,7).
- Najmniej: SP_BW (0,3).

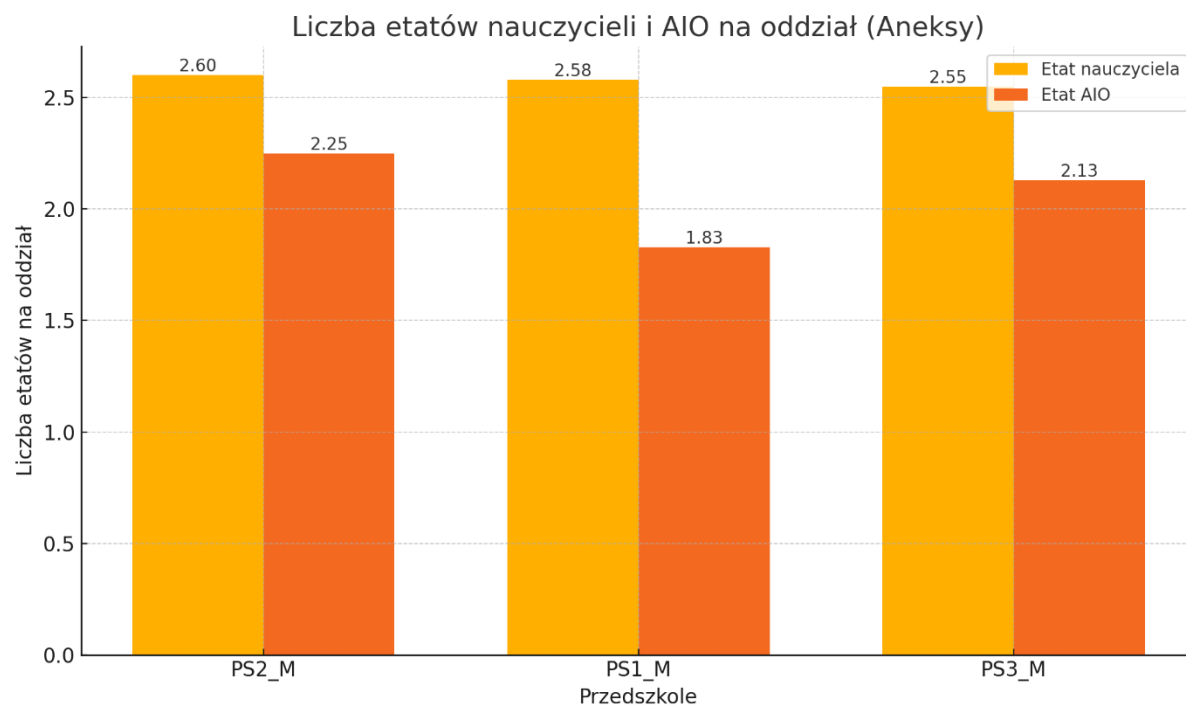
Wnioski:

- SP1_M i SP2_M mają największą efektywność organizacyjną, wynika to optymalnej wielkości oddziałów.
- SP_Ps ma najwyższe jednostkowe koszty – wymaga wsparcia lub restrukturyzacji, obecny system subwencjonowania oświaty opiera się przede wszystkim na uczniu, to on a nie oddział jest nośnikiem pieniędzy naliczanych w potrzebach oświatowych dla gminy.
- Należy rozważyć możliwość optymalizacji administracji w wybranych placówkach.

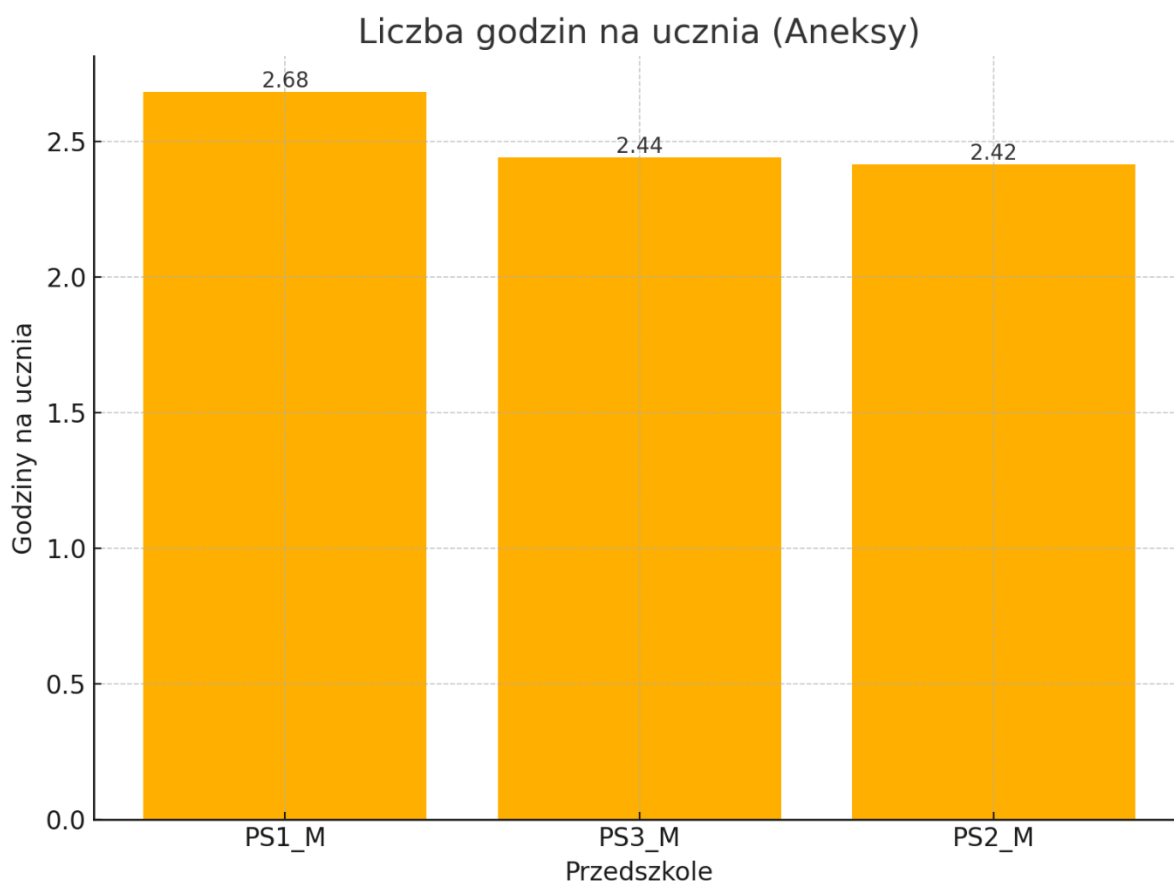
Tabela 3: Wskaźniki określające organizację przedszkoli prowadzonych przez Miechów

Przedszkole	L.u	L.o	L.u/o	L.g	L.g/u	L.e.n	L.e.n/o	L.e.aio	L.e.aio/o
PS1_M (Arkusz)	138	6	23	372	2,70	15,34	2,56	10	1,67
PS1_M (Aneks)	138	6	23	370	2,68	15,47	2,58	11	1,83
PS2_M (Arkusz)	100	4	25	239,5	2,40	10,43	2,61	9	2,25
PS2_M (Aneks)	100	4	25	241,5	2,42	10,39	2,60	8,99	2,25
PS3_M (Arkusz)	100	4	25	254,5	2,55	10,75	2,69	8,5	2,13
PS3_M (Aneks)	100	4	25	244	2,44	10,21	2,55	8,5	2,13
ŚREDNIA			24,33		2,53		2,60		2,04

Wykres 6: Porównanie etatów nauczycielskich oraz administracji i obsługi w przedszkolach samorządowych Gminy Miechów

Wykres 7: Porównanie liczby godzin nauczycielskich przypadających na 1 ucznia w przedszkolach samorządowych Gminy Miechów

Analiza Porównawcza Przedszkoli na Podstawie Arkuszy i Aneksów (Rok 2024/2025)

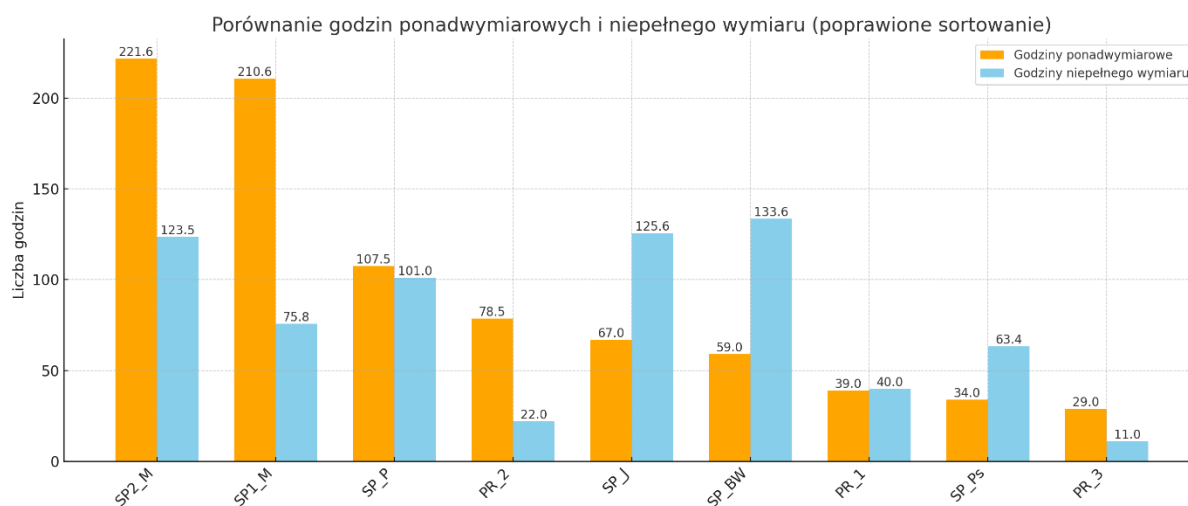
Na podstawie zestawienia danych dla przedszkoli PS1_M, PS2_M i PS3_M w Miechowie, dokonano porównania najważniejszych wskaźników organizacyjnych.

Poniżej przedstawiam kluczowe wnioski.

- **PS1_M** jest największą jednostką – ma więcej dzieci, godzin i etatów, co wynika ze skali organizacji.
- **Efektywność:** PS2_M i PS3_M osiągają **niższe godziny i etaty na ucznia**, co może sugerować bardziej zoptymalizowane zarządzanie zasobami.
- **Równowaga:** Różnice między arkuszami a aneksami są **minimalne** – wskazują na doprecyzowanie etatów i godzin, a nie duże reorganizacje.

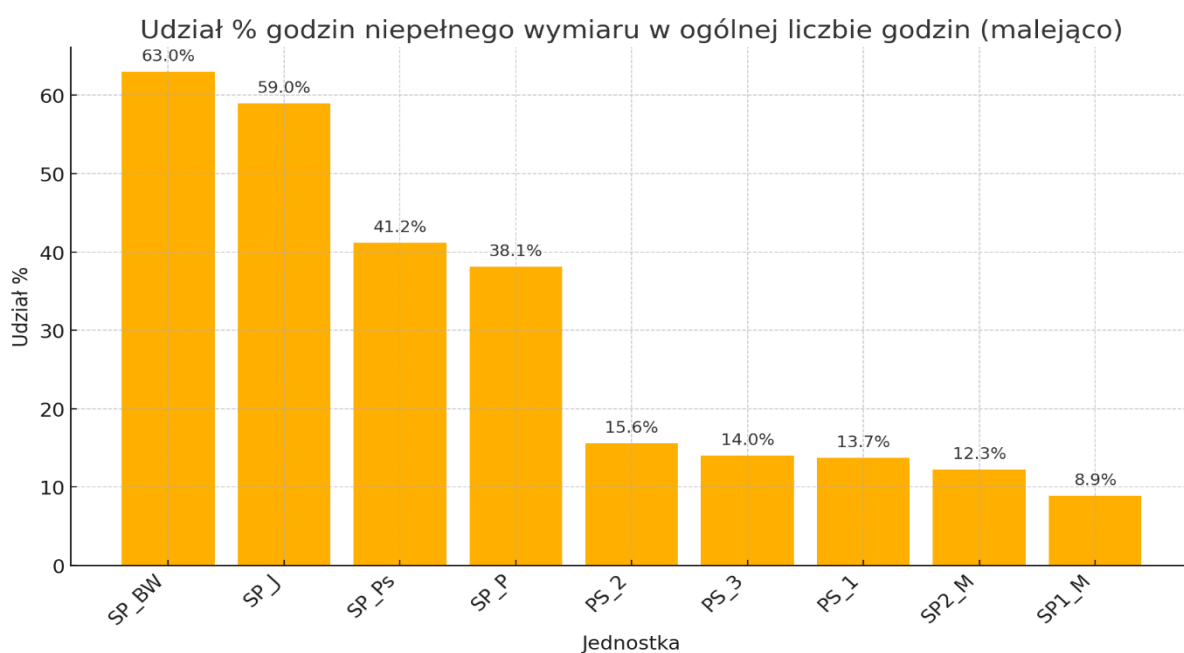
Prze dzk ole	l.e. ogółem (nauczyciele + AIO)	l.o	l.e/o	l.g/u	Wnioski
PS1 _M	15,47 + 11 = 26,47	6	4,41	2,68	Wysoki koszt na oddział, ale najmniej godzin na ucznia — najśłabsza efektywność
PS2 _M	10,39 + 8,99 = 19,38	4	4,84	2,42	Najwięcej etatów na oddział, ale więcej godzin per uczeń — średnia efektywność
PS3 _M	10,21 + 8,5 = 18,71	4	4,68	2,44	Mniej etatów, więcej godzin per uczeń — najlepsza efektywność

Wykres 8: Porównanie godzin ponadwymiarowych i godzin niepełnego wymiaru w placówkach prowadzonych przez Gminę Miechów

W szkołach SP2_M i SP1_M liczba godzin ponadwymiarowych jest największa, co świadczy o efektywnej organizacji kadry pedagogicznej i obniżonym ryzyku wypłaty dodatkowego wynagrodzenia z art. 30a Karty Nauczyciela – dalej KN.

Wykres 9: Odsetek godzin niepełnego wymiaru w placówkach prowadzonych przez Gminę Miechów

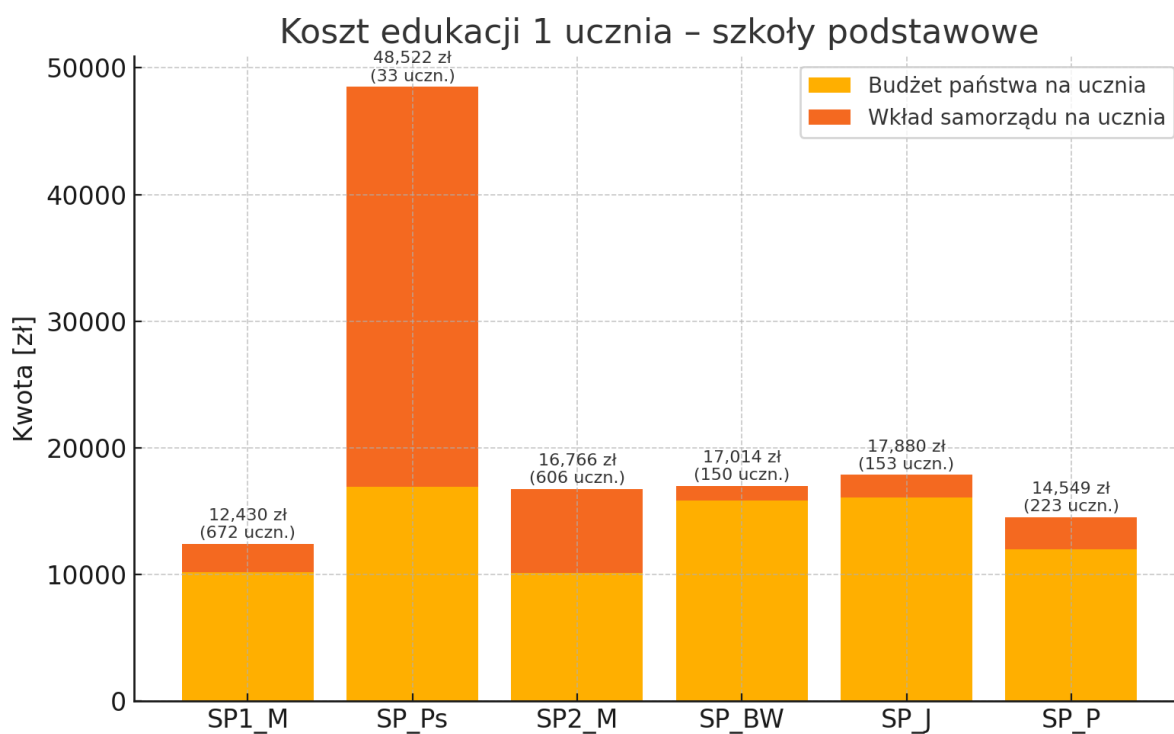
Niekorzystny bilans godzin ponadwymiarowych i godzin niepełnego wymiaru zauważalny jest w szkołach wiejskich, przy czym w SP_BW i SP_J odsetek nauczycieli zatrudnionych w niepełnym wymiarze godzin jest największy, warto wprowadzić bardziej efektywną politykę kadrową w tych szkołach. Rekomenduję poszerzenie kwalifikacji nauczycieli oraz korzystanie przez samorząd z możliwości uzupełniania etatów między jednostkami.

2. Subwencja i wydatki oświatowe

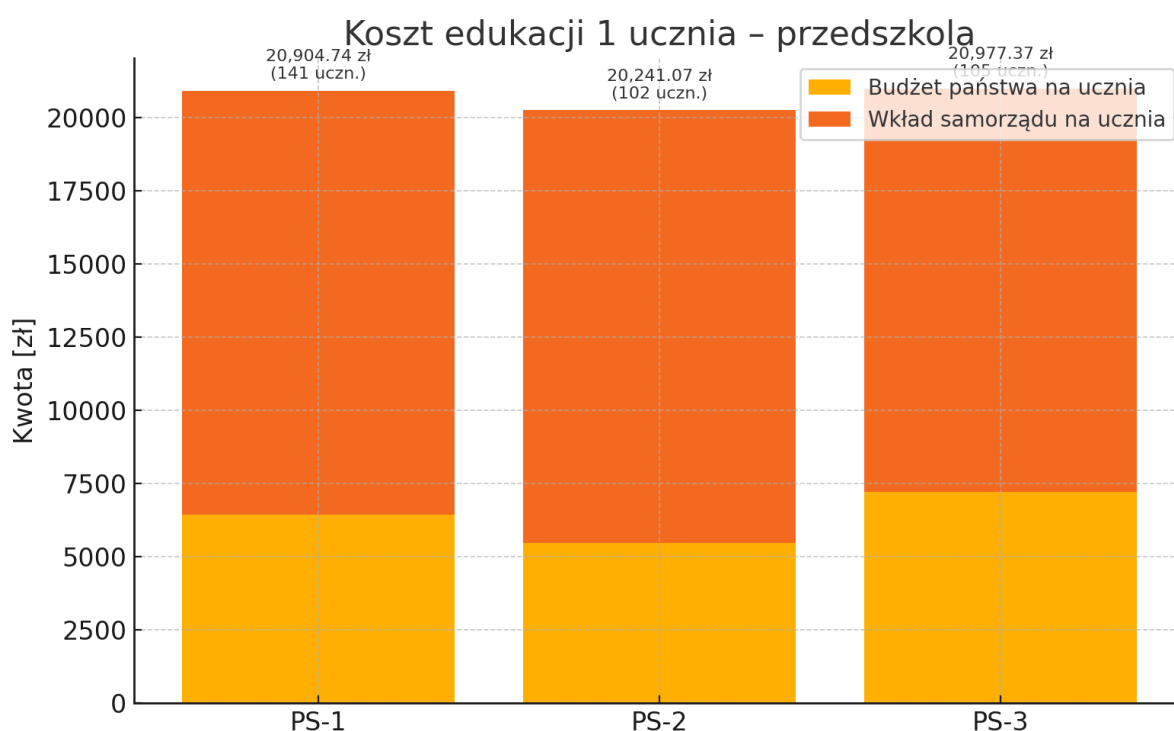
Tabela 4: Porównanie dochodów i wydatków oświatowych w 2024 r.

Jednostka	Plan finansowy (wykonanie)	Środki otrzymane z budżetu państwa	Kwota dokładana do 1 ucznia	Ilość uczniów (SP i prz.)	Wkład samorządu	Koszt całkowity na ucznia	Kwota na ucznia - środki z budżetu	Kwota na ucznia - wkład samorządu
PS-1	2947568	908610,3	14960,71	141	2038958	20904,74	6444,045	14460,69
PS-2	2064589	558639,2	15264,23	102	1505950	20241,07	5476,855	14764,21
PS-3	2202624	757835	14259,91	105	1444789	20977,37	7217,477	13759,89
SP1_M	8353478	6828081	2769,954	672	1525397	12430,77	10160,84	2269,936
SP_Ps	1601236	558791,2	32089,26	33	1042445	48522,31	16933,07	31589,24
SP2_M	10160524	6120359	7166,958	606	4040165	16766,54	10099,6	6666,94
SP_BW	2552190	2372897	1695,305	150	179293	17014,6	15819,31	1195,287
SP_J	2735645	2464356	2273,151	153	271289,2	17880,03	16106,9	1773,132
SP_P	3244546	2677342	3043,534	223	567203,9	14549,54	12006,02	2543,515

Wykres 10: Koszt edukacji 1 ucznia w szkołach

Wykres 11: Koszt edukacji 1 dziecka w przedszkolach

Podsumowanie analizy finansowej (rok szkolny 2023/2024)

Typ placówki	Liczba jednostek	Zakres kosztu na ucznia	Zakres wkładu samorządu	Uwagi szczególne
Przedszkola	3	20 241 zł – 20 977 zł	13 760 zł – 14 764 zł	Bardzo wysoki udział samorządu (~70%)
Szkoły	6	12 430 zł – 48 522 zł	2 270 zł – 31 590 zł	Skrajne różnice: szkoły wiejskie vs. miejskie

Wnioski:

1. Wysoka samorządowa odpowiedzialność za finansowanie

We wszystkich jednostkach środki z budżetu państwa nie pokrywają nawet połowy kosztów edukacji ucznia. Największy udział samorządu występuje w przedszkolach – sięga nawet ~70% całkowitych kosztów, wynika to z faktu, że utrzymanie przedszkoli jest zadaniem gminy.

2. Zróżnicowanie kosztów w szkołach

Szkoły miejskie (SP1_M, SP2_M) są wysoce efektywne kosztowo – koszt edukacji ucznia w nich to ok. 12–17 tys. zł. Najdroższa jednostka to SP_Ps – edukacja jednego ucznia kosztuje ponad 48 tys. zł, co wynika z bardzo małej liczby uczniów (33 osoby) przy niemal stałych kosztach utrzymania.

3. Stabilność przedszkoli

Wszystkie przedszkola utrzymują zbliżony poziom kosztu na ucznia (20–21 tys. zł). Koszt przypadający na jednego ucznia jest tu znacznie wyższy niż w dużych szkołach, co może wynikać ze specyfiki pracy wychowawczej i intensywności opieki.

4. Rekomendacje

- Dla szkół wiejskich warto rozważyć analizę organizacyjną: np. łączenie oddziałów lub wsparcie międzyszkolne.
- W przedszkolach istotne może być dostosowanie etatów i wsparcia AIO do rzeczywistych potrzeb – nie tylko liczby dzieci, ale też czasu pracy poszczególnych grup i łączenia oddziałów na wczesnych i późnych godzinach pracy, w oparciu o analizę obecności na zajęciach. (max. 25 dzieci w grupie).

3. Szczegółowa analiza arkuszy organizacyjnych jako źródło wiedzy do poszukiwania nadmiarowych wydatków

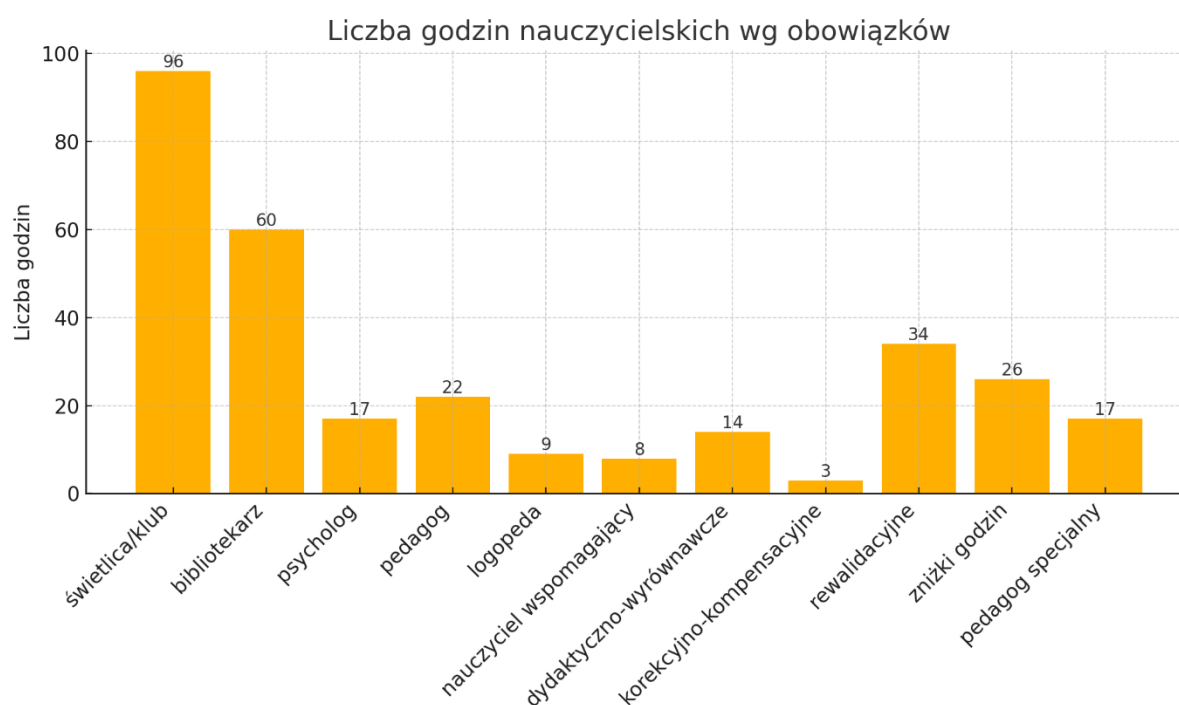
Tabela 5: Oszacowany roczny koszt (brutto, brutto) etatu i godziny pracy nauczyciela*

Przeciętny koszt pracy nauczyciela	zł.
koszt przeciętnego etatu/rok	134 915,00 zł
koszt 1 godz./pensum 18	7 495,28 zł
koszt 1godz./pensum 20	6 745,75 zł
koszt 1 godz./pensum 22	6 132,50 zł
koszt 1 godz./26	5 189,04 zł
koszt 1 godz./30	4 497,17 zł
przeciętny koszt godziny/pełny etat	6 011,95 zł
koszt godziny „przedmiotowca” realizującego 24 godziny (6 g. ponadwymiarowych)	5 413,00 zł
27 godz. (1,5 etatu)	4759

* w niniejszym opracowaniu koszty wyliczane są jako iloczyn liczby godzin i przeciętnego rocznego kosztu jednej godziny pracy nauczyciela. Ujawnione kwoty oszczędności są zaokrąglone do jedności. W dalszej części analizy będą przyjmować wartości jak w tabeli powyżej

Szkoła Podstawowa nr 1 w Miechowie

Wykres 12: Podział liczby godzin nauczycielskich wg Obowiązków w SP1_M

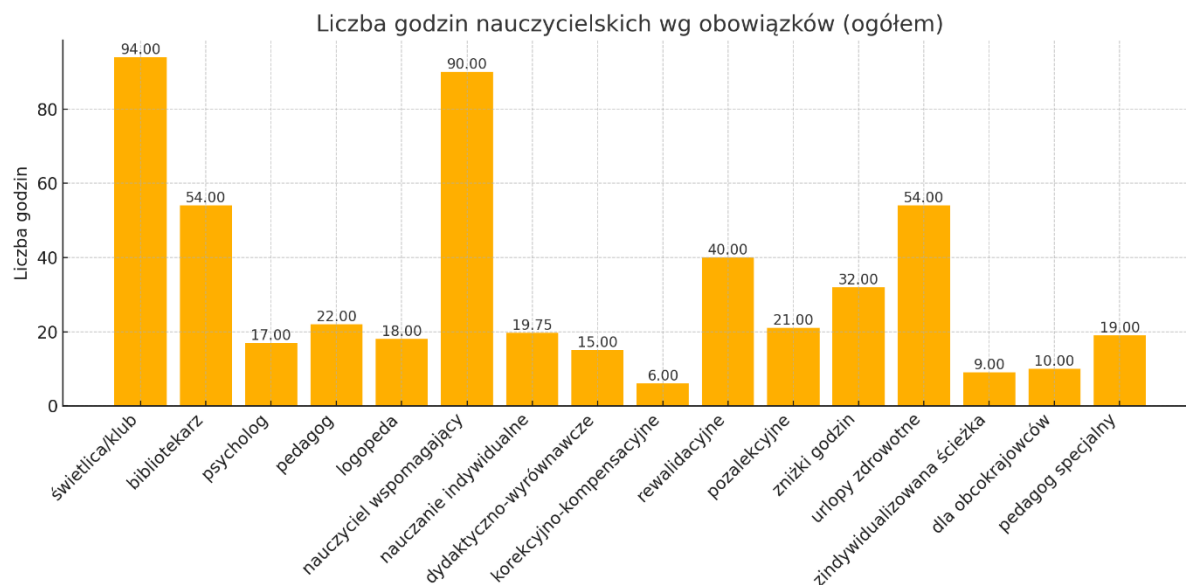
Profesia	Godziny na ucznia
świetlica/klub	0.139
bibliotekarz	0.087
psycholog	0.025
pedagog	0.032
logopeda	0.013
nauczyciel wspomagający	0.012
dydaktyczno-wyrównawcze	0.020
korekcyjno-kompensacyjne	0.004
rewalidacyjne	0.049
zniżki godzin	0.038
pedagog specjalny	0.025

Nazwa placówki	Szkoła Podstawowa nr 1 w Miechowie				
				Liczba uczniów/dzieci:	689
		W arkuszu	Wymagana	W arkuszu	Wymagana
Łączna liczba etatów specjalistów:		3,2	3	Liczba godzin:	66
w tym:					
min. liczba etatów pedagogów specjalnych:		0,864	0,75	min. liczba godzin:	19
min. liczba etatów psychologów:		0,773	0,75	min. liczba godzin:	17
				4	24530

Strona 21 z 61

Szkoła Podstawowa nr 2 w Miechowie

Wykres 14: Podział liczby godzin nauczycielskich wg Obowiązków w SP2_M

Wykres 15: Liczba godzin nauczycielskich wg obowiązków przypadająca na 1 ucznia w SP1_M

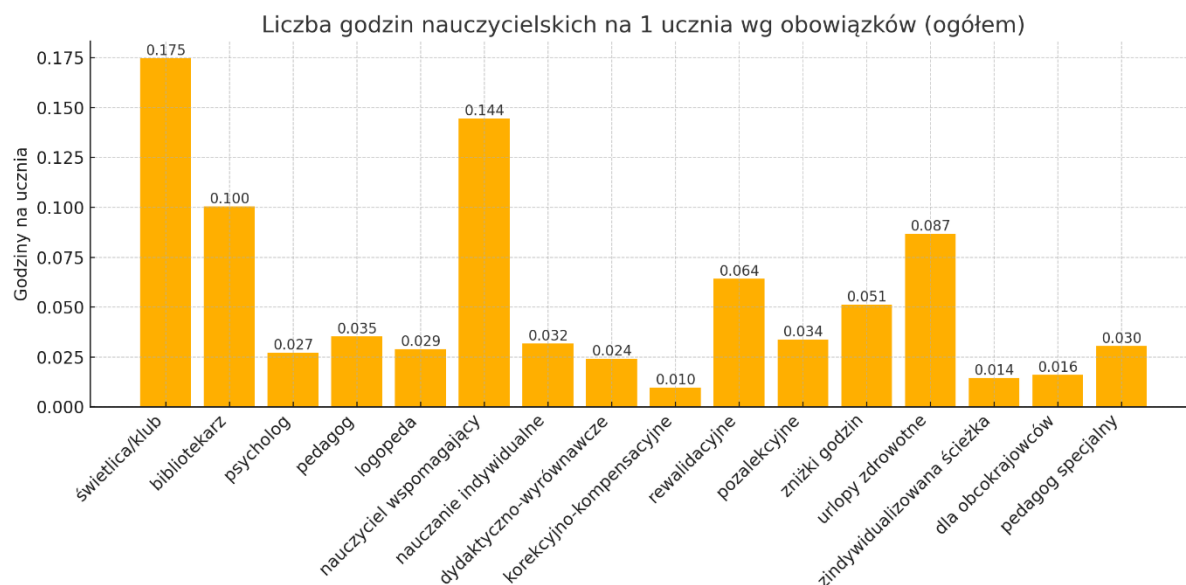

Tabela 7: Liczba etatów i godzin specjalistów w SP1_M

Nazwa placówki	Szkoła Podstawowa nr 2 w Miechowie				
				Liczba uczniów/dzieci:	623
		W arkuszu	Wymagana	W arkuszu	Wymagana
Łączna liczba etatów specjalistów:		3,7	3	Liczba godzin:	82
					66
	w tym:				
min. liczba etatów pedagogów specjalnych:		0,864	0,75	min. liczba godzin:	19
					16,5
min. liczba etatów psychologów:		0,773	0,75	min. liczba godzin:	17
					16,5
				16	98120

Liczba godzin specjalistów jest większa od minimalnej określonej w art. 42 d KN, jest to dodatkowy koszt dla samorządu w wysokości **98 120 zł.** rocznie.

Tabela 8: Liczba godzin wsparcia, przydzielona nauczycielom współorganizującym oraz liczba godzin zajęć rewalidacyjnych w SP2_M

Tytuł płatności	NW1	NW2	NW3	NW4	NW5	NW6	Razem l. g
z. rewalidacyjne (1)	2	2		4	2		10
obowiązki nauczyciela współorganizującego (2)	10	20	10	20	20	10	90
razem (1 + 2)	12	22	23	24	22	10	
wymiar etatu	0,6	1,1	1	1,2	1,1	0,5	

Z powyższej tabeli wynika, że 10 z 40 godzin rewalidacji przydzielono nauczycielom współorganizującym. Nauczyciele oznaczeni w tabeli jako NW2, NW4, NW5 realizują zajęcia rewalidacyjne jako godziny ponadwymiarowe a nauczycielom NW3 i NW6 nie przydzielono ich wcale, tymczasem zajęcia rewalidacyjne mogą oni prowadzić w ramach obowiązkowego wymiaru godzin. Szczegółowe kwestie dotyczące zatrudniania dodatkowych osób dla uczniów objętych kształceniem specjalnym określono w § 7 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym – dalej r.w.o.k.n. W szkołach ogólnodostępnych, w których kształceniem specjalnym są objęci uczniowie posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na autyzm, w tym zespół Aspergera, lub niepełnosprawności sprzężone, zatrudnia się dodatkowo: nauczyciela posiadającego kwalifikacje z zakresu pedagogiki

specjalnej w celu współorganizowania kształcenia uczniów niepełnosprawnych lub pomoc nauczyciela. W przypadku orzeczenia wydanego ze względu na inne niż ww. wymienione niepełnosprawności, niedostosowanie społeczne lub zagrożenie niedostosowaniem społecznym, nauczycieli współorganizujących można zatrudniać za zgodą organu prowadzącego.

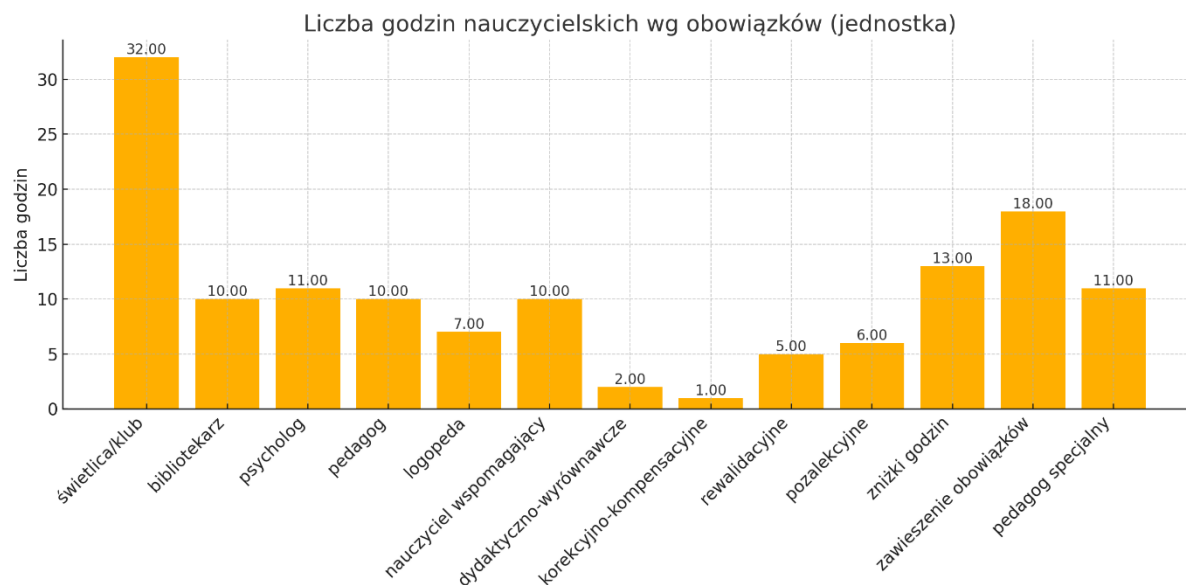
Nauczyciele współorganizujący:

- ✓ prowadzą wspólnie z innymi nauczycielami zajęcia edukacyjne oraz wspólnie z innymi nauczycielami, specjalistami i wychowawcami grup wychowawczych realizują zintegrowane działania i zajęcia określone w programie;
- ✓ prowadzą wspólnie z innymi nauczycielami, specjalistami i wychowawcami grup wychowawczych pracę wychowawczą z uczniami niepełnosprawnymi, niedostosowanymi społecznie oraz zagrożonymi niedostosowaniem społecznym;
- ✓ uczestniczą, w miarę potrzeb, w zajęciach edukacyjnych prowadzonych przez innych nauczycieli oraz w zintegrowanych działaniach i zajęciach, określonych w programie, realizowanych przez nauczycieli, specjalistów i wychowawców grup wychowawczych;
- ✓ udzielają pomocy nauczycielom prowadzącym zajęcia edukacyjne oraz nauczycielom, specjalistom i wychowawcom grup wychowawczych realizującym zintegrowane działania i zajęcia, określone w programie, w doborze form i metod pracy z uczniami niepełnosprawnymi, niedostosowanymi społecznie oraz zagrożonymi niedostosowaniem społecznym;
- ✓ prowadzą inne zajęcia odpowiednie ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów, w szczególności zajęcia rewalidacyjne, resocjalizacyjne i socjoterapeutyczne.

Przydzielenie pełnozatrudnionym nauczycielom współorganizującym zajęć rewalidacyjnych w ramach obowiązkowego wymiaru godzin, np. po 4 godziny, a pozostałym po 2 pozwoliłoby zmniejszyć koszty wynagrodzeń o **121 428 zł**.

Szkoła Podstawowa w Jaksicach

Wykres 16: Podział liczby godzin nauczycielskich wg Obowiązków w SP_J

Wykres 17: Liczba godzin nauczycielskich wg obowiązków przypadająca na 1 ucznia w SP_J

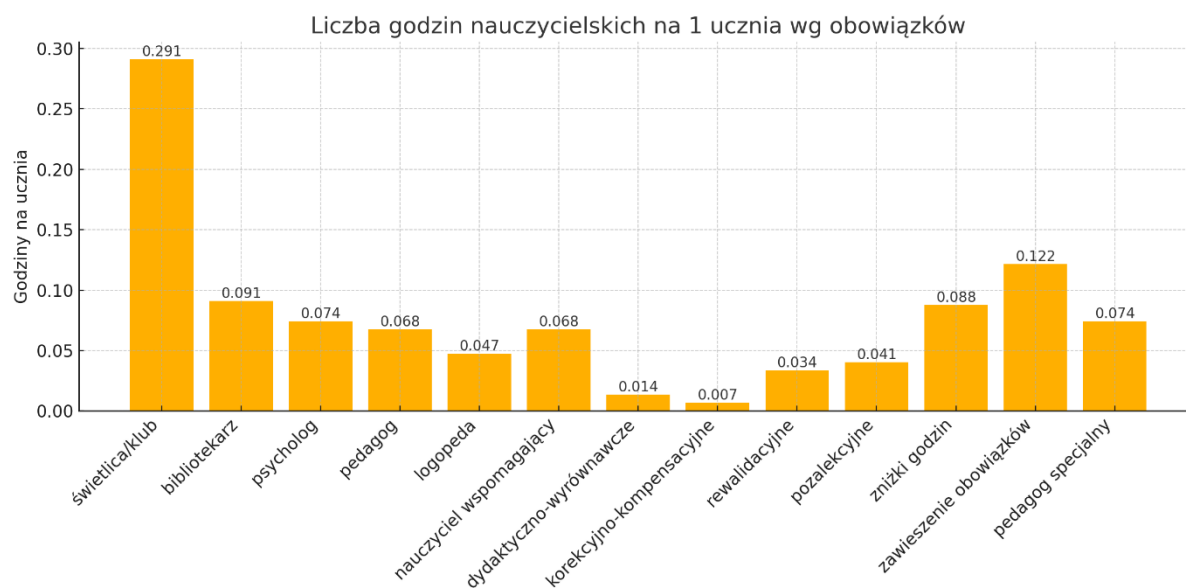

Tabela 9: Liczba etatów i godzin specjalistów w SP_J

Nazwa placówki		Szkoła Podstawowa w Jaksicach			
				Liczba uczniów/dzieci:	148
		W arkuszu		Wymagana	
Łączna liczba etatów specjalistów:		2,0	2	Liczba godzin:	44
					44
w tym:					
min. liczba etatów pedagogów specjalnych:	0,500	0,5	min. liczba godzin:	11	11
min. liczba etatów psychologów:	0,500	0,5	min. liczba godzin:	11	11
				0	0

Liczba godzin specjalistów w szkole jest optymalna i nie generuje dodatkowych kosztów. Liczebność oddziałów jest niewielka, zwłaszcza klasy V i VI, poniżej przedstawiono dwa warianty wprowadzenia edukacji łączonej w celu optymalizacji kosztów. Zgodnie z art. 96 ust. 4 ustawy Prawo Oświatowe – dalej u.p.o, w szkołach podstawowych działających w trudnych warunkach demograficznych lub geograficznych, w zakresie danego etapu edukacyjnego dopuszcza się organizację nauczania w klasach łączonych. W § 13 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli – dalej (r. sz.o.p.si p.) opisano ramy prawne organizowania zajęć łączonych w szkołach podstawowych. W klasach IV-VII co najmniej połowę wymiaru godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych, z wyjątkiem muzyki, plastyki i wychowania fizycznego, prowadzi się bez łączenia tych klas z innymi natomiast obowiązkowe zajęcia edukacyjne w klasie VIII, z wyjątkiem wychowania fizycznego, prowadzi się bez łączenia tych klas z innymi klasami. Poniżej przedstawiono szacowany efekt finansowy łączenia zajęć, w tabeli nr 9 sposób łączenia zajęć ogranicza się do wybranych przedmiotów, natomiast w tabeli nr 10 łączenie obejmuje wszystkie dozwolone zajęcia.

Tabela 10: Propozycja wprowadzenia edukacji łączonej na wybranych zajęciach w SP_J

Liczba uczniów		11	13
Oddziały		V	VI
Rodzaj zajęć		Liczba godzin	Liczba godzin
Muzyka		1	1
Plastyka		1	1
Informatyka		1	1
Technika		1	1
Wychowanie fizyczne		4	4
Religia		1	1
Liczba godzin bez łączenia		9	9

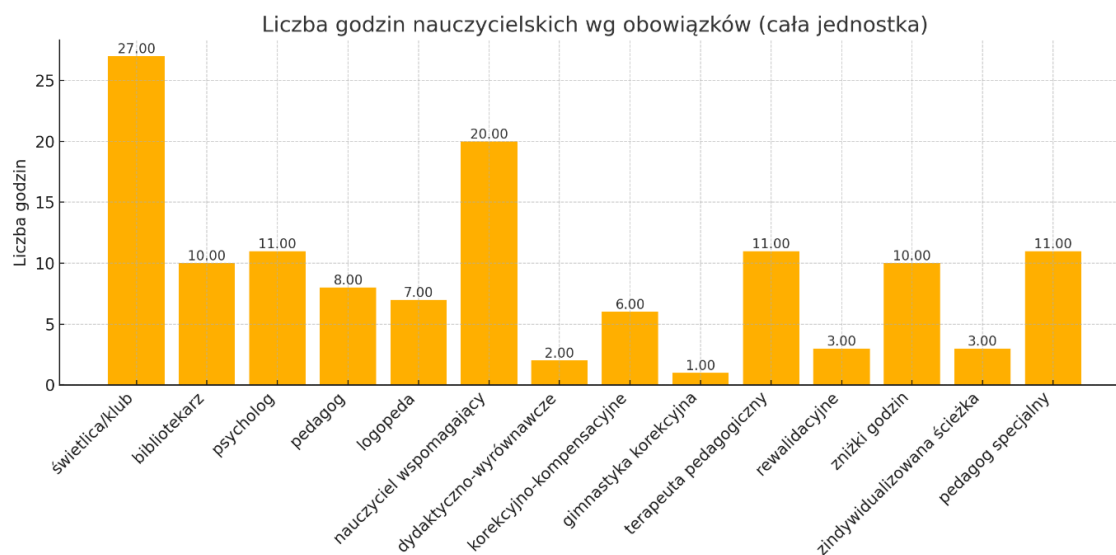
Liczba godzin po połączeniu	9
Efekt finansowy optymalizacji	67 259,5 zł.

Tabela 11: Propozycja edukacji łączonej na wszystkich dozwolonych zajęciach w SP_J

Kalkulacja skutku finansowego edukacji łączonej klasy IV i V	L. godzin
Łączna liczba godzin w arkuszu dla klasy V i VI bez edukacji łączonej	56
Łączna liczba godzin w arkuszu dla klasy V i VI z edukacją łączoną	40
Różnica	16
Skutek finansowy w jednym roku (zł)	119 924 zł.

Szkoła Podstawowa w Bukowskiej Woli

Wykres 18: Podział liczby godzin nauczycielskich wg Obowiązków w SP_BW

Wykres 19: Liczba godzin nauczycielskich wg obowiązków przypadająca na 1 ucznia w SP_BW

Tabela 12: Liczba godzin i etatów specjalistów w SP_BW

Nazwa placówki	Szkoła Podstawowa w Bukowskiej Woli				
				Liczba uczniów/dzieci:	145
		W arkuszu	Wymagana	W arkuszu	Wymagana
Łączna liczba etatów specjalistów:	2,4	2	Liczba godzin:	52	44
w tym:					
min. liczba etatów pedagogów specjalnych:	0,500	0,5	min. liczba godzin:	11	11
min. liczba etatów psychologów:	0,500	0,5	min. liczba godzin:	11	11
				8	49060

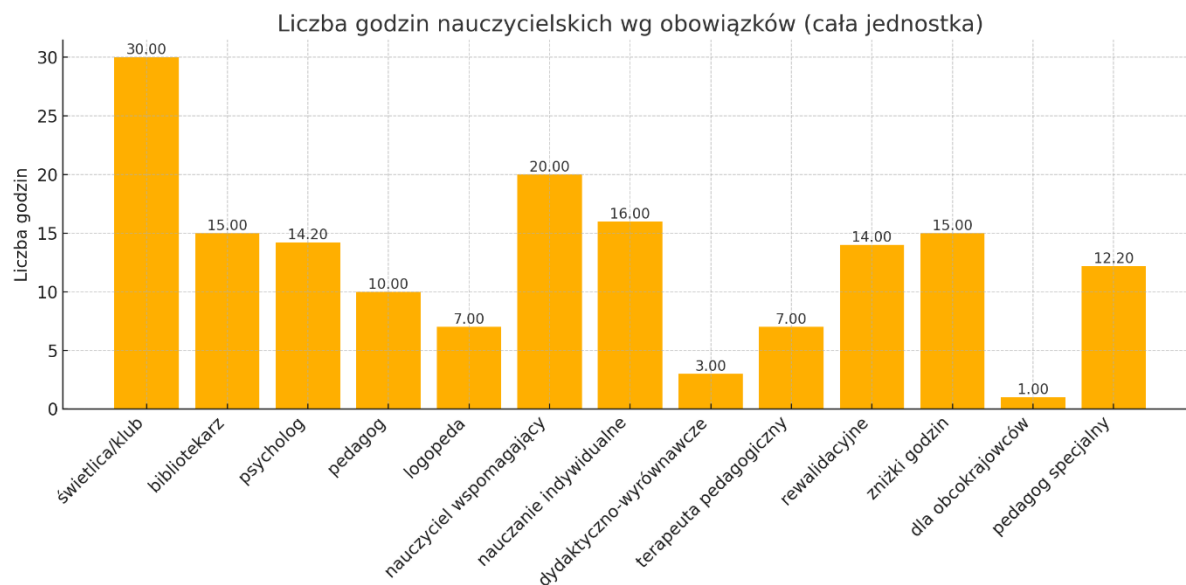
Tabela 13: Propozycja łączenia zajęć na wybranych zajęciach w SP_BW w kolejnym roku szkolnym

klasa	IV	V	VI	VII	VIII	Liczba godzin w arkuszu	Liczba godzin po połączeniu	Zaoszczędzo na liczba godzin	Zaoszczędzo na kwota (zł.)
liczba uczniów	11	14	18	10	22				
Plastyka	1	1	1	1		4	2	2	14 990,56 zł
Muzyka	1	1	1	1		4	2	2	14 990,56 zł
Wychowanie fizyczne	4	4	4	4	4	20	16	4	29 981,11 zł
Technika	1	1	1			3	2	1	7 495,28 zł
Razem								11	67 456 zł

Zastosowanie łączenia zajęć z plastyki, muzyki, wychowania fizycznego i techniki jest w tym przypadku jak najbardziej zasadnym rozwiązaniem w przypadku oddziałów o niewielkiej liczebności. Zajęcia z wychowania fizycznego warto jest zawsze organizować międzyoddziałowo w taki sposób, aby liczba uczniów była bliska wartości granicznej dopuszczalnej, czyli 26 osób.

Szkoła Podstawowa w Pojałowicach

Wykres 20: Podział liczby godzin nauczycielskich wg Obowiązków w SP_P

Wykres 21: Liczba godzin nauczycielskich wg obowiązków przypadająca na 1 ucznia w SP_P

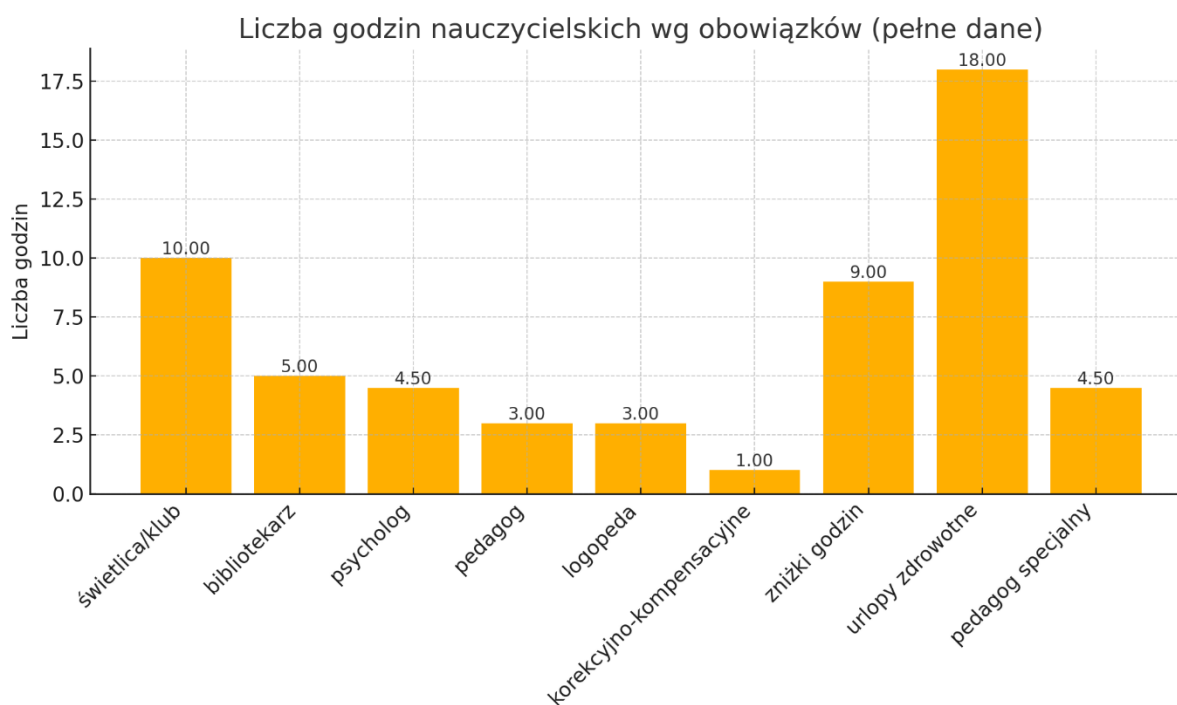
Tabela 14: Etaty i godziny specjalistów w SP_P

Nazwa placówki	Szkoła Podstawowa w Pojałowicach				
			Liczba uczniów/dzieci:	229	
	W arkuszu	Wymagana	W arkuszu	Wymagana	
Łączna liczba etatów specjalistów:	2,5	2,2	Liczba godzin:	55,4	48,4
w tym:					
min. liczba etatów pedagogów specjalnych:	0,782	0,55	min. liczba godzin:	17,2	12,1
min. liczba etatów psychologów:	0,645	0,55	min. liczba godzin:	14,2	12,1
				7	42 927,5

Liczba godzin specjalistów w szkole jest większa o 7 od minimalnej wartości określonej w przepisach prawa, jest to dodatkowy, roczny koszt dla samorządu w wysokości **42 927,5 zł**. W arkuszu zaplanowano 11 godzin zajęć rewalidacyjnych, z czego 5 przydzielono pedagogowi specjalnemu jako godziny ponadwymiarowe a 2 nauczycielowi współorganizującemu. Gdyby te godziny były realizowane w ramach obowiązkowego wymiaru godzin tych nauczycieli, samorząd zaoszczędziłby **67 457,5 zł**.

Szkoła Podstawowa w Pstroszycach

Wykres 22: Podział liczby godzin nauczycielskich wg Obowiązków w SP_Ps

Wykres 23: Liczba godzin nauczycielskich wg obowiązków przypadająca na 1 ucznia w SP_Ps

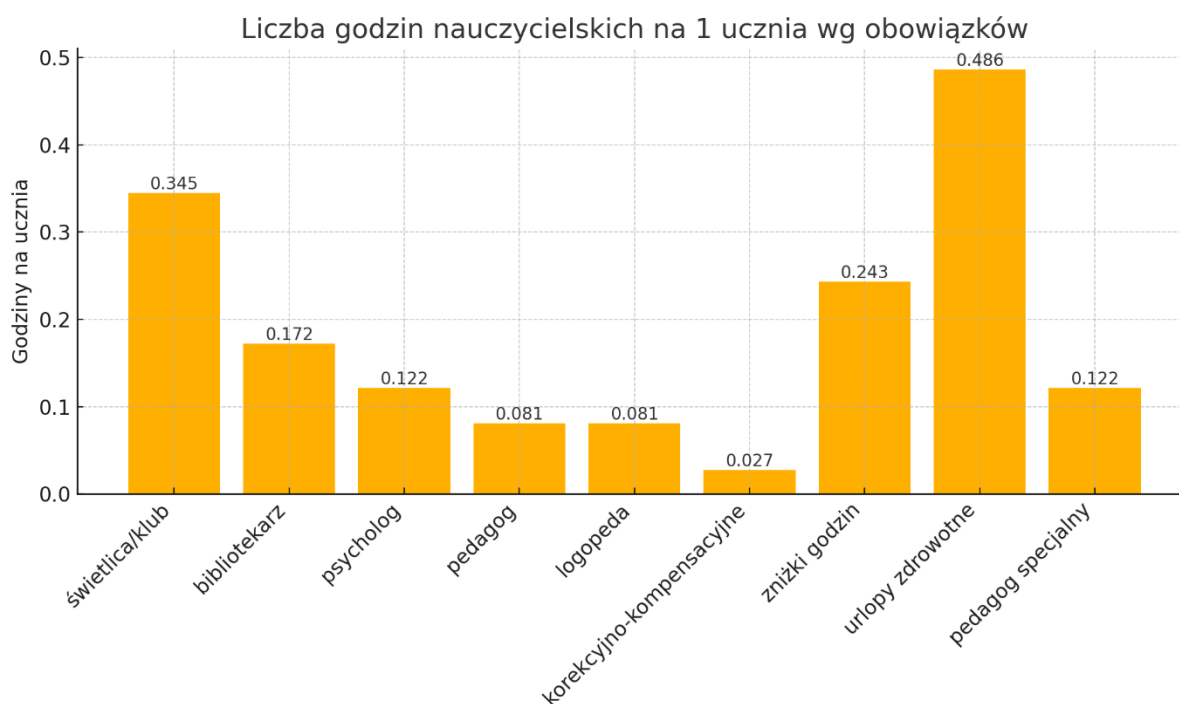

Tabela 15: Etaty i godziny specjalistów w SP_Ps

Nazwa placówki	Szkoła Podstawowa w Pstroszycach			
			Liczba uczniów/dzieci:	36
	W arkuszu	Wymagana	W arkuszu	Wymagana
Łączna liczba etatów specjalistów:	0,8	0,8	Liczba godzin:	17
				17,6
w tym:				
min. liczba etatów pedagogów specjalnych:	0,205	0	min. liczba godzin:	4,5
				0
min. liczba etatów psychologów:	0,205	0	min. liczba godzin:	4,5
				0
				-0,6
				-3679,5

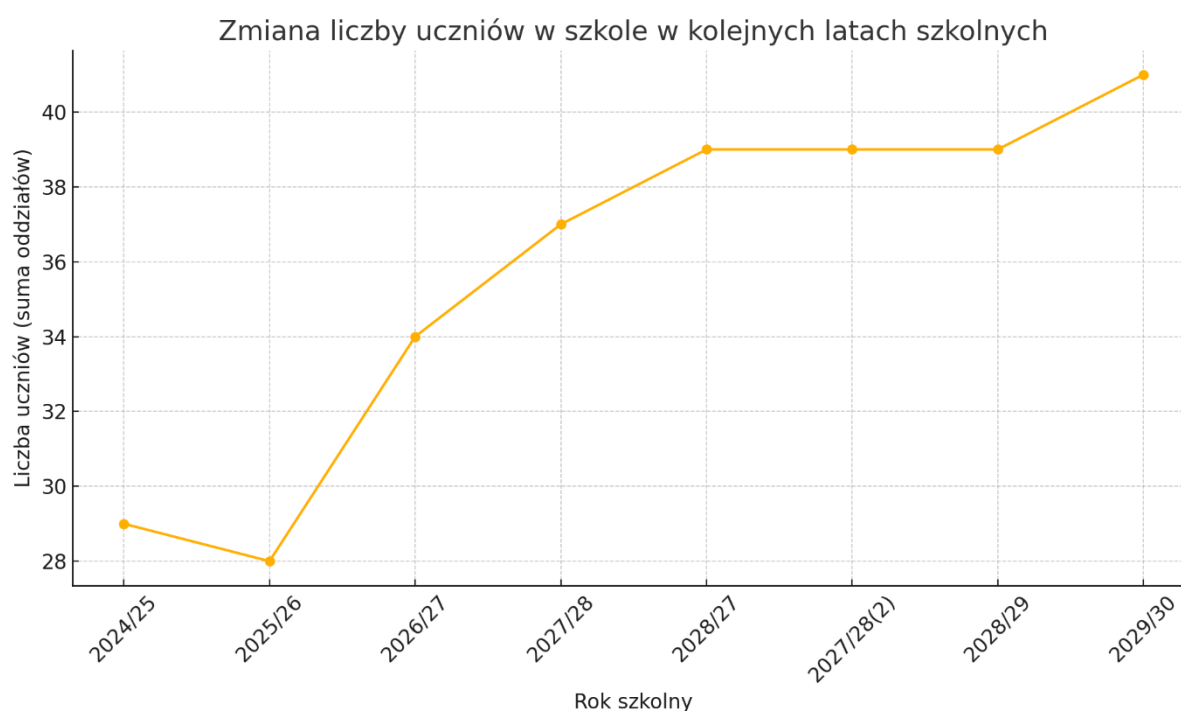
Liczba godzin specjalistów jest minimalnie mniejsza od wymaganej.

Tabela 16: Propozycja wprowadzenia pełnej (zgodnej z przepisami) edukacji łączonej

Oddziały	8 A	7 A	6 A	5 A	4 A	2 A	1 A	OP1	OP2	L-g w arkuszu	L-g łączona	Różnica
liczba uczniów	3	4	6	5	4	3	4	2	6			
Biologia	1	2	1	1						5	4,5	0,5
Edukacja muzyczna, plastyczna z wyjątkiem informatycznej						1	1			2	1	1
Geografia	1	2	1	1						5	4,5	0,5
Historia	2	2	2	2	1					9	8	1
Informatyka	1	1	1	1	1					5	3	2
Język angielski	3	3	3	3	3	2	2	1	1	18	17	1
Język polski	5	5	5	5	5					23	21	2
Matematyka	4	4	4	4	4					20	16	4
Religia	2	2	2	2	2	2	2	1	1	9	5	4
Wychowanie fizyczne	4	4	4	4	4	3	3			13	7	6
Suma liczby godzin										109	87	22
Roczny skutek finansowy wprowadzenia pełnej edukacji łączonej										164 896,00 zł		

Ze względu na niewielką liczbę dzieci w oddziałach w szkole wprowadzono edukację łączoną na wybranych zajęciach, jednak nie wszystkie zajęcia połączono w maksymalny, dozwolony sposób. Wykorzystując w pełni możliwość jaką daje nam § 13 (r. sz.o.p.si p.) można zmniejszyć wydatki płacowe o **164 896 zł.**

Wykres 24: Prognoza liczby uczniów klas I – VIII w SP_Ps do 2030 na podstawie liczby urodzeń wg danych z ewidencji ludności w Gminie

W oddziałach I -VIII Szkoły Podstawowej w Pstroszycach uczy się przeciętnie po kilkoro uczniów co niesie za sobą szereg wyzwań organizacyjnych, finansowych i społecznych dla samorządu. Przeciętna wielkość oddziału szkolnego w naszym kraju, w roku szkolnym 2023/24 wyniosła 18 uczniów. Średnia liczba uczniów w oddziale w szkole wiejskiej wyniosła 15, podczas gdy w miastach oddział liczył 21 uczniów. Nauka dziecka w kilkusobowym oddziale ma więcej wad niż zalet:

- Ograniczone możliwości socjalizacji, mniejsza liczba rówieśników może oznaczać mniej różnorodnych interakcji społecznych, co jest ważne dla rozwijania umiejętności społecznych.
- Mniejsze zróżnicowanie opinii, w mniejszych grupach dzieci mogą mniej doświadczać różnych punktów widzenia i mniej debatować, co jest korzystne dla rozwijania krytycznego myślenia.
- Każde niedociągnięcie ucznia jest bardziej widoczne, co może wywoływać większy stres.
- Ograniczone zasoby: ograniczenia w dostępie do specjalistów, zasobów edukacyjnych, programów i zajęć dodatkowych.
- Ograniczone możliwości socjalizacji: Mniejsza liczba rówieśników może oznaczać mniej różnorodnych interakcji społecznych, co jest ważne dla rozwijania umiejętności społecznych.

Samorząd powinien rozważyć zmianę sieci szkół w kolejnych latach, właśnie ze względu na niekorzystną sytuację demograficzną Gminy. Przed podjęciem tak ważnej decyzji warto rozważyć korzyści i zagrożenia wynikające z ewentualnej likwidacji Szkoły Podstawowej w Pstroszycach.

Korzyści:

- ✓ Zmniejszenie kosztów: Likwidacja małej szkoły może prowadzić do oszczędności w kosztach utrzymania infrastruktury i zatrudnienia kadry pedagogicznej.
- ✓ Centralizacja zasobów: Uczniowie mogą zostać przeniesieni do większych szkół, które mają lepsze zasoby i możliwości edukacyjne.
- ✓ Zwiększenie efektywności: W większych placówkach edukacyjnych może być łatwiej zorganizować lepsze programy nauczania i oferować więcej przedmiotów.
- ✓ Lepsze wyniki edukacyjne: Większe szkoły mogą oferować lepsze zasoby dydaktyczne, takie jak laboratoria i biblioteki, co może prowadzić do lepszych wyników uczniów.
- ✓ Szersza oferta zajęć pozalekcyjnych: Większe szkoły często mają więcej zajęć pozalekcyjnych, sportowych i artystycznych, co może pozytywnie wpłynąć na rozwój dzieci.

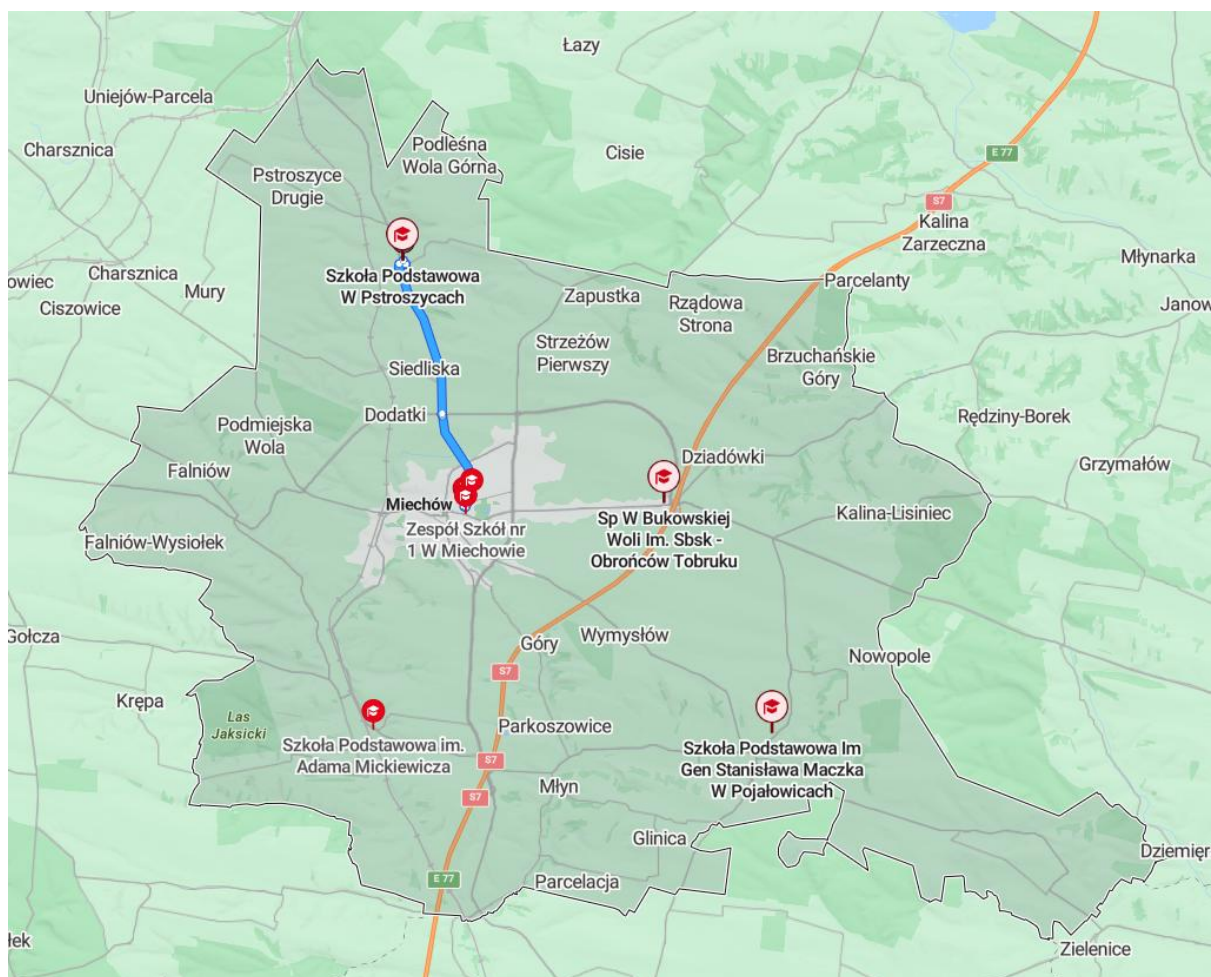
- ✓ Większe środowisko rówieśnicze: Większa liczba uczniów może sprzyjać nawiązywaniu nowych przyjaźni i rozwijaniu umiejętności społecznych.

Zagrożenia:

- ✓ Straty społeczne: Małe szkoły często pełnią ważną rolę w społecznościach wiejskich, więc ich likwidacja może wpłynąć na lokalną społeczność i kulturę.
- ✓ Utrata indywidualnego podejścia: W większych klasach nauczyciele mogą mieć mniej czasu na indywidualne podejście do ucznia, co może negatywnie wpłynąć na jego rozwój.
- ✓ Zaburzenia emocjonalne: Przeprowadzka do nowej szkoły może być stresująca dla dzieci, co może prowadzić do problemów emocjonalnych.
- ✓ Wpływ na lokalną gospodarkę: Likwidacja szkoły może prowadzić do utraty miejsc pracy dla nauczycieli i pracowników administracyjnych, co może negatywnie wpłynąć na lokalną gospodarkę.

Odległość pomiędzy Pstroszycami a Miechowem lub Bukowską Wolą jest niewielka, zatem przy ewentualnej zmianie sieci szkół i likwidacji lub przekształceniu placówki (np. na punkt przedszkolny) transport dzieci do tych miejscowości nie byłby dla nich uciążliwy.

Rysunek 1: Mapa obrazująca odległości pomiędzy wybranymi szkołami w Gminie Miechów

Przedszkole Samorządowe nr 1 w Miechowie

Tabela 17: Etaty i godziny specjalistów w PR_1

Nazwa placówki		Przedszkole Samorządowe nr 1 w Miechowie			
		Liczba uczniów/dzieci:		138	
		W arkuszu	Wymagana	W arkuszu	Wymagana
Łączna liczba etatów specjalistów:		2,0	2	Liczba godzin:	44 44
w tym:					
min. liczba etatów pedagogów specjalnych:	0,205	0,5	min. liczba godzin:	4,5	11
min. liczba etatów psychologów:	0,205	0,5	min. liczba godzin:	4,5	11
		0		0	

Liczba godzin specjalistów w przedszkolu jest optymalna. Czas pracy dwóch grup wynosi 9 godzin dziennie a pozostałych czterech 10. Rodzice zazwyczaj deklarują „na wyrost” czas, w którym dziecko będzie przebywało w przedszkolu. Jeżeli liczba dzieci na późniejszych godzinach (8,9 i 10) jest mniejsza to warto rozważyć łączenie mniej licznych oddziałów, z zachowaniem maksymalnej dozwolonej liczby dzieci w grupie (25). W poniższej tabeli przedstawiono symulację takiego łączenia i zaoszczędzone koszty.

Tabela 18: Propozycja optymalizacji czasu pracy grup przedszkolnych w PR_1

Przedszkole Samorządowe nr 1								
nazwa grupy	maluchy gr1	maluchy gr2	średniaki gr3	średniaki gr4	starszaki gr5	0 gr0	Razem l. godz.	Koszt roczny
liczba dzieci	20	22	25	20	25	26		
l. godz./tyg. w arkuszu	45	50	50	50	50	45	290	1 614 320,00 zł
l. godz./tyg. po optymalizacji	40	50	40	50	50	40	270	1 486 518,00 zł
Różnica							20	127 802,00 zł

Skutek finansowy przedstawionej powyżej propozycji to **127 802 zł**. Optymalizacja czasu pracy oddziałów przedszkolnych to istotne zagadnienie, które dotyczy zarówno efektywnego zarządzania kadrami, jak i komfortu dzieci oraz rodziców. Z analizy aktualnych zasobów online wynika, że można to osiągnąć poprzez kilka zintegrowanych działań:

1. Elastyczne planowanie i łączenie grup międzyoddziałowych

- W przypadku niskiej frekwencji w godzinach porannych i popołudniowych zaleca się **łączenie dzieci z różnych grup w tzw. grupy międzyoddziałowe**.
- Ułatwia to racjonalne wykorzystanie nauczycieli i przestrzeni.

2. Zróżnicowanie godzin pracy – tzw. „ruchomy grafik” nauczycieli

- Zamiast pracy od 7:00 do 16:00 dla wszystkich, lepiej rozplanować dyżury nauczycieli zgodnie z największym obciążeniem dzieci.
- Pozwala to na efektywniejsze wykorzystanie zasobów kadrowych i ograniczenie wydatków płacowych.

3. Wakacyjne dyżury z udziałem innych placówek

- Organizacja dyżurów w okresie wakacyjnym w kooperacji z sąsiednimi przedszkolami pozwala na zmniejszenie obciążenia kadry i kosztów.

4. Analiza frekwencji i potrzeb rodziców

- Regularne badanie potrzeb rodziców (także w trakcie roku szkolnego) oraz bieżąca analiza frekwencji na zajęciach, pozwala na dostosowanie godzin pracy do rzeczywistego zapotrzebowania.
- Ułatwia podejmowanie decyzji np. o skróceniu/rozszerzeniu czasu pracy.

Podsumowanie:

Optymalizacja czasu pracy oddziałów przedszkolnych wymaga zrównoważenia potrzeb dzieci, rodziców i nauczycieli, przy jednoczesnym uwzględnieniu przepisów i budżetu placówki. Kluczowe działania to: analiza frekwencji, elastyczne grafiki, łączenie grup, dyżury wakacyjne oraz wsparcie narzędziami cyfrowymi.

Poniżej przedstawiono przykładowy plan wdrożenia optymalizacji czasu pracy w przedszkolu

ETAP 1: Diagnoza obecnego stanu (tydzień 1–2)

Zadanie	Opis	Odpowiedzialni
Analiza frekwencji dzieci wg godzin	Sprawdzenie, kiedy dzieci najczęściej są przyprowadzane i odbierane	Dyrektor + intendent
Ankieta dla rodziców	Zapytanie o potrzeby dotyczące godzin otwarcia, godzin szczytu	Rada rodziców + wychowawcy
Analiza grafiku pracy nauczycieli	Czy liczba nauczycieli pokrywa się z potrzebami godzinowymi?	Dyrektor

ETAP 2: Wdrożenie rozwiązań elastycznych (tydzień 3–5)

Działanie	Opis	Korzyści
Wprowadzenie grup międzyoddziałowych rano i popołudniu	Dzieci z różnych grup łączone w godz. 6:30–7:30 oraz 15:00–17:00	Optymalne wykorzystanie kadry, mniejsze zużycie energii
Elastyczne grafiki pracy nauczycieli	Nauczyciele zaczynają pracę o różnych porach (np. 6:30, 7:30, 9:00)	Mniej nadgodzin, lepsze pokrycie potrzeb dzieci

Nowy rozkład dnia w grupach	Skrócenie przestojów i przemyślane bloki aktywności (np. ruch + odpoczynek)	Większa efektywność edukacyjna

ETAP 4: Szkolenia i wsparcie kadry (tydzień 8)

Temat	Zakres	Prowadzący
Zarządzanie czasem pracy w przedszkolu	Optimalizacja działań, współpraca	Zewnętrzny trener lub poradnia
Praca w grupach łączonych	Metodyka pracy z grupami wielopoziomowymi	Rada pedagogiczna

ETAP 5: Ewaluacja i korekty (miesiąc 3)

Co oceniamy?	Metoda	Efekt
Frekwencja dzieci w danych godzinach	Raport systemu obecności	Można dopasować godziny pracy
Satysfakcja rodziców i kadry	Ankieta online	Można poprawić organizację dnia
Efektywność pracy nauczycieli	Obserwacje, raport dyrektora	Unika się przeciążeń

Przedszkole Samorządowe nr 2 w Miechowie

Tabela 19: Etaty i godziny specjalistów w PR_2

Nazwa placówki	Przedszkole Samorządowe nr 2 w Miechowie				
			Liczba uczniów/dzieci:	100	
	W arkuszu	Wymagana		W arkuszu	Wymagana
Łączna liczba etatów specjalistów:	1,5	1,5	Liczba godzin:	33	33
w tym:					
min. liczba etatów pedagogów specjalnych:	0,409	0,375	min. liczba godzin:	9	8,25
min. liczba etatów psychologów:	0,409	0,375	min. liczba godzin:	9	8,25
				0	0

Liczba godzin specjalistów jest optymalna. Poniżej analogicznie jak w przypadku Przedszkola nr 1 przedstawiona została propozycja optymalizacji czasu pracy. Racjonalne wdrożenie zajęć międzyoddziałowych na wczesnych i późnych godzinach zajęć przedszkolnych może skutkować rocznymi oszczędnościami rzędu **53 966 zł**.

Tabela 20: Propozycja optymalizacji czasu pracy grup przedszkolnych w PR_2

Przedszkole Samorządowe nr 2						
nazwa grupy	m I	ś II	0 III	0 IV	Razem l. godz.	Koszt roczny
liczba dzieci	25	25	25	25		
l. godz./tyg.	45	50	45	45	185	1 065 828,00 zł
l. godz./tyg. po optymalizacji	40	50	40	45	175	1 011 862,00 zł
Różnica					20	53 966,00 zł

Przedszkole samorządowe nr 3 w Miechowie

Tabela 21: Etaty i godziny specjalistów w PR_3

Nazwa placówki	Przedszkole Samorządowe nr 3 w Miechowie				
:				Liczba uczniów/dzieci:	100
		W arkuszu	Wymagana	W arkuszu	Wymagana
Łączna liczba etatów specjalistów:		1,5	1,5	Liczba godzin:	33
w tym:					
min. liczba etatów pedagogów specjalnych:	0,500	0,375	min. liczba godzin:	11	8,25
min. liczba etatów psychologów:	0,500	0,375	min. liczba godzin:	11	8,25
				0	0

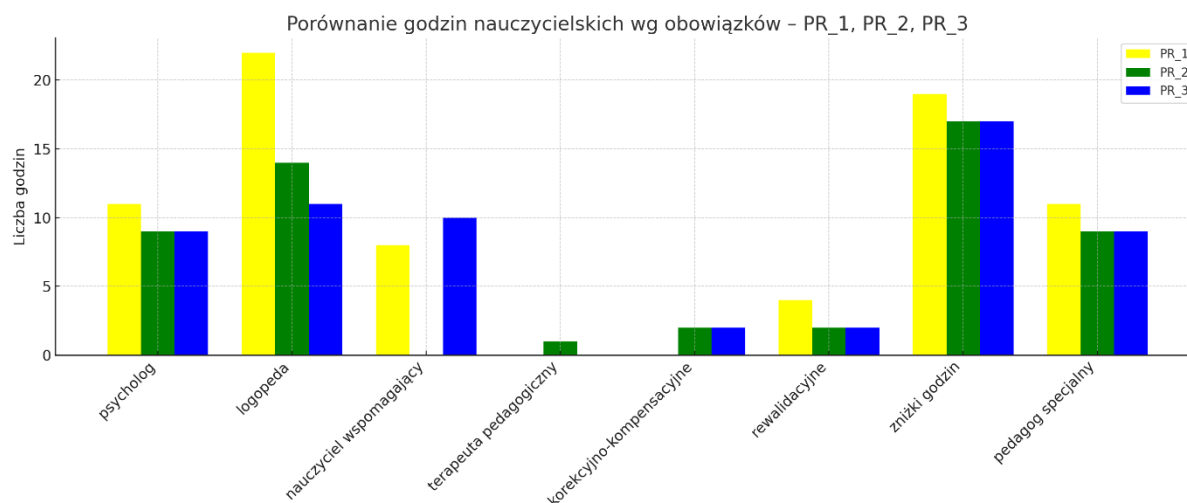
Przydziały dla specjalistów nie generują dodatkowych obciążeń finansowych, natomiast optymalizacja czasu pracy przyniosłaby oszczędności w kwocie **26 983,00 zł**.

Tabela 22: Propozycja optymalizacji czasu pracy grup przedszkolnych w PR_3

Przedszkole Samorządowe nr 3						
nazwa grupy	m I	ś II	st. III	0 IV	Razem l. godz.	Koszt roczny
liczba dzieci	25	25	25	25		
l. godz./tyg.	45	50	50	45	190	1 065 828,00 zł
l. godz./tyg. po optymalizacji	40	50	50	40	180	1 038 845,00 zł
Różnica					10	26 983,00 zł

Dane dotyczące proponowanej liczby godzin pracy poszczególnych oddziałów przedszkolnych są tylko propozycją, aby dokonać optymalizacji czasu pracy należy poprzedzić to analizą obecności dzieci na kolejnych godzinach i zweryfikować z deklaracjami rodziców.

Wykres 25: Porównanie godzin nauczycielskich w przedszkolach samorządowych w Miechowie

Podsumowując organizację przedszkoli należy zauważyć, że liczby dzieci w oddziałach oraz przydziały etatów dla specjalistów są planowane właściwie i nie powodują nadmiarowych kosztów dla samorządu, dopracowania wymaga planowanie czasu pracy poszczególnych oddziałów.

4. Propozycja standaryzacji etatów administracji i obsługi

Przedstawiony przykład standaryzacji, jest propozycją jedną z wielu możliwości. W opracowaniach poświęconych standaryzacji etatów niepedagogicznych znaleźć można wiele rozwiązań, poniżej przedstawiam wybrane przykłady:

Średnia ilość m² przypadająca na etat pracownika związanego z utrzymaniem czystości wynosi w przypadku firm zewnętrznych od 700 do 1000 m² na etat.

Wskaźnik zatrudnienia w sekretariacie w zależności od liczby uczniów:

do 200 uczniów = 1 etat

201 - 350 = 1,5 etatu

351 - 500 = 2 etaty

501 - 750 = 2,5 etatu

> 750 = 3 etaty

Wskaźnik zatrudnienia w żywieniu zależny od liczby wydawanych dziennie posiłków:

Do 70 posiłków - 1,5 etatu w kuchni

Od 71 do 120 posiłków – 2,5 etatu w kuchni +0,5 etatu intendenta

od 121 do 160 posiłków – 2,5 etatu w kuchni + 1 etat intendenta

na każde następne 70 posiłków – 0,5 etatu pomocy kuchenne

Wielkość zatrudnienia przy obsłudze związanej z utrzymaniem czystości w jednostkach jest zróżnicowana. W literaturze można znaleźć przykłady standaryzacji tych stanowisk, w zależności od obsługiwanej powierzchni. Średnia ilość m² przypadająca na etat pracownika wynosi w przypadku firm zewnętrznych od 700 do 1000 m² na etat. W jednostkach oświatowych przyjmuje się normę 800 m² na etat, ze względu na wykonywanie również innych zadań. W przedszkolach przyjęto normę 240 m² z uwagi, że woźne i pomoce zajmują się również pracą przy dzieciach.

W przypadku liczby etatów związanych z technicznym utrzymaniem nieruchomości, w literaturze podawany jest wskaźnik w wysokości - 1 etat na każde 16.000 m kwadratowych powierzchni do sprzątania w obiektach szkolnych + terenów zielonych (w szkolnictwie trudny do osiągnięcia), dlatego proponuję przyjąć 10 000 m²/etat. Dokonując analizy zatrudnienia pracowników administracji i obsługi można przyjrzeć się dokładniej każdej z grup pracowników. Propozycję standaryzacji liczby etatów pracowników obsługi wykonujących zadania związane z utrzymaniem technicznym oraz czystością budynków przedstawiono w poniższym opracowaniu.

Tabela 23: Etaty administracji i obsługi w szkołach podstawowych

Stanowisko/liczba etatów	SP1_M	SP2_M	SP_P	SP_J	SP_BW	SP_Ps
Intendent	1	1				
Konserwator	1	2	0,5		0,5	
Kucharka		1				
Pomoc kuchenna	4	3				
Pomoc nauczyciela	0,25	1	2	0,75	1,6	1
Robotnik gospodarczy						
woźna oddziałowa						
Woźny			1	1		1
Sekretarz	1	1				
Sprzątaczką	7	13	2	1	1	
Gospodarz obiektów sportowych		0,5				
Palacz				1		
Suma etatów	14,25	22,5	5,5	3,75	3,1	2

Powierzchnia działki (m2)	4421,6	7500	6752	10100	11305	7057
Powierzchnia budynku (m2)	3572,85	10101	2235	1100	718,6	564
Liczba posiłków/dziennie	250	223	catering	catering	catering	catering

Tabela 24: Etaty administracji i obsługi w przedszkolach

Stanowisko/liczba etatów	PS1_M	PS2_M	PS3_M
Intendent	1	1	1
Konserwator	1		
Kucharka	1	1	
Pomoc kuchenna	2	2	3
Pomoc nauczyciela	2	1	1
Robotnik gospodarczy		1	0,5
woźna oddziałowa	4	3	3
Woźny		1	
Suma etatów	11	10	8,5
Powierzchnia działki w m2	4499	1755	1009
Powierzchnia budynku w m2	952,26	842,62	702,42
Liczba wydawanych posiłków	280	200	226

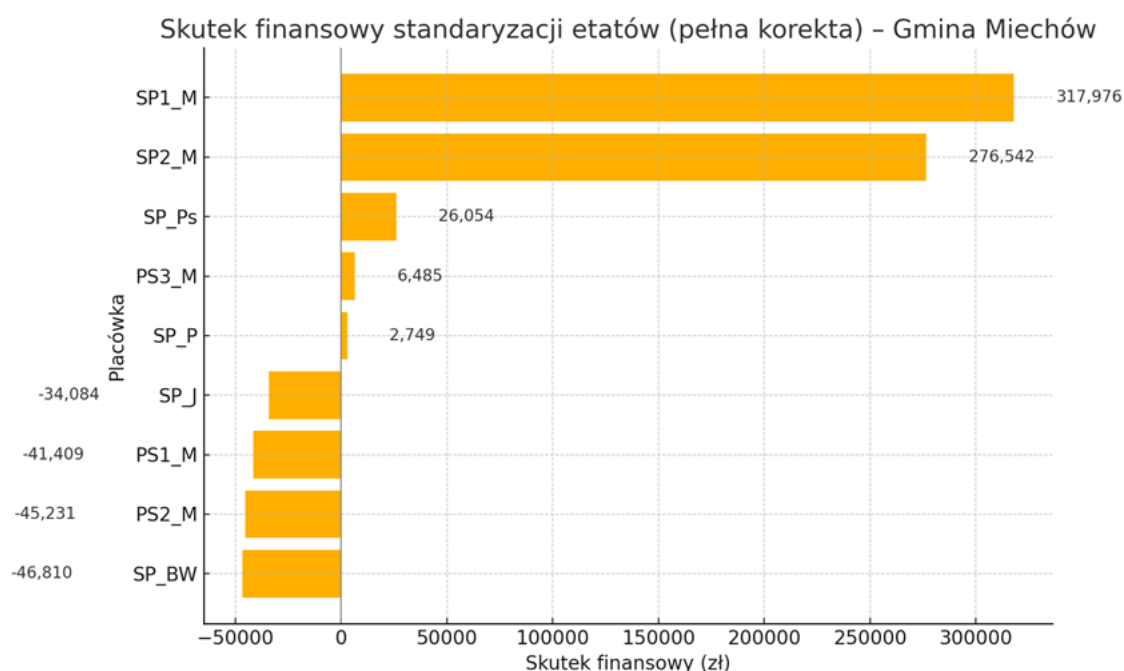
Raport przedstawia kompleksową analizę zatrudnienia pracowników administracji i obsługi w szkołach i przedszkolach Gminy Miechów. Uwzględniono standardy zatrudnienia w zakresie przygotowania posiłków, utrzymania czystości oraz obsługi technicznej terenów zewnętrznych. Analiza porównuje rzeczywiste zatrudnienie z normami i wskazuje potencjalne oszczędności wynikające z optymalizacji zatrudnienia. Przyjęto koszt roczny jednego etatu w wysokości 88 529 zł.

Tabela 25: Skutek finansowy standaryzacji etatów (po pełnej korekcie)

Placówka	Skutek finansowy (zł)
PS1_M	-41409.44
PS2_M	-45230.94
PS3_M	6484.75
SP1_M	317976.47
SP2_M	276542.46
SP_P	2748.83
SP_J	-34083.67
SP_BW	-46809.71
SP_Ps	26054.08

Łączny skutek finansowy pełnej standaryzacji etatów wynosi: **462,272.84 zł.**

Wykres 26: Wizualizacja skutku finansowego standaryzacji etatów administracji i obsługi

Wnioski

- ✓ Włączenie normy 1 etatu technicznego na 10 000 m² działki znacząco zwiększyło potencjalne koszty nadmiarowego zatrudnienia w szkołach SP1_M i SP2_M.
- ✓ Największy potencjał oszczędności dotyczy jednostek SP1_M (318 tys. zł) i SP2_M (277 tys. zł).
- ✓ W przedszkolach zatrudnienie jest względnie zrównoważone – szczególnie po skonsolidowaniu etatów kucharek i pomocy kuchennych.
- ✓ W części placówek brakuje etatów związanych z obsługą sekretariatu.

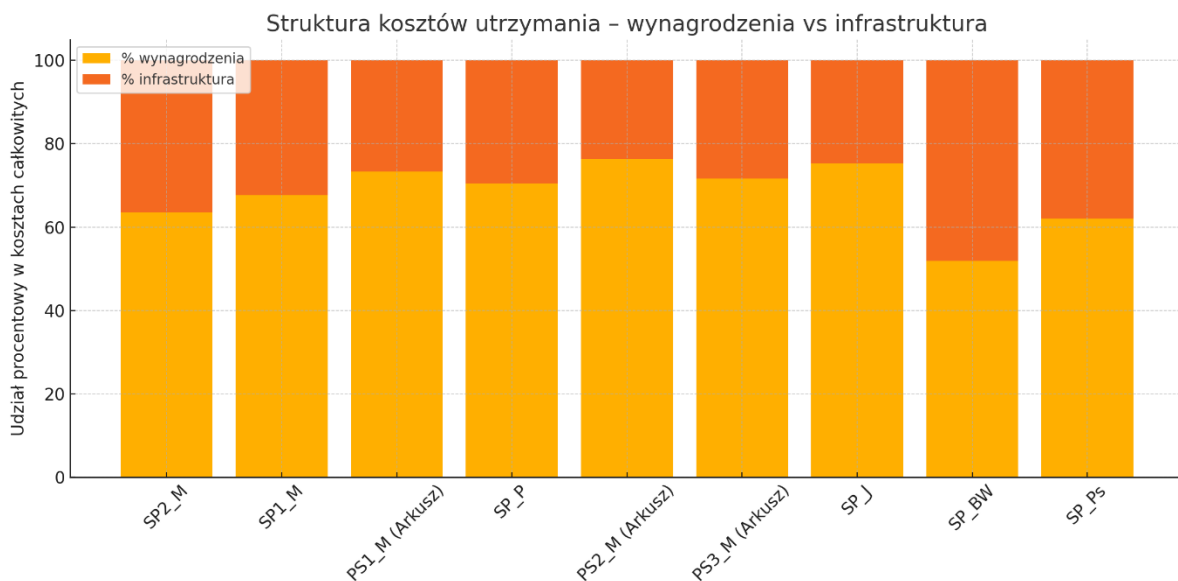
Rekomendacje

- ✓ Wdrożyć standardy etatowe jako narzędzie planowania zatrudnienia.
- ✓ Rozważyć reorganizację zakresów obowiązków personelu technicznego, uwzględniając realną powierzchnię obsługiwaną przez placówki.
- ✓ Utrzymywać bieżący monitoring liczby posiłków, powierzchni budynków i działek oraz zakresów zadań pracowników administracyjnych i obsługowych.
- ✓ Zoptymalizować zatrudnienie w jednostkach z największymi odchyleniami od normy, zatrudnienie obsługi powinno być proporcjonalne do powierzchni obiektu i rzeczywistych potrzeb.
- ✓ Wspólna obsługa i centralizacja zadań – utworzenie zespołów mobilnych ds. konserwacji, sprzątnia i nadzoru technicznego dla grup placówek.

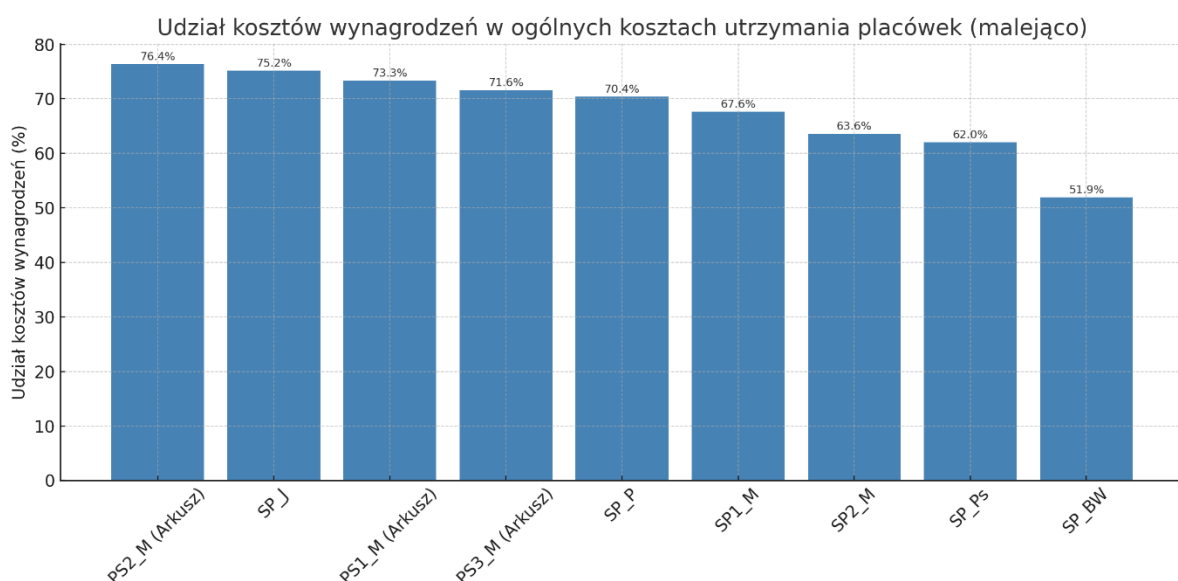
- ✓ Outsourcing wybranych usług – tam, gdzie jest to uzasadnione ekonomicznie, zlecenie zadań firmom zewnętrznym (sprzątanie, catering). Efektywne wdrożenie strategii może przynieść oszczędności rzędu **15–20%** w kosztach utrzymania infrastruktury rocznie.

5. Analiza kosztów utrzymania infrastruktury, wraz z możliwością racjonalizacji wydatków

Wykres 27: Struktura kosztów utrzymania infrastruktury

Wykres 28: Udział kosztów wynagrodzeń pracowników związanych z utrzymaniem infrastruktury w całości wydatków

Wnioski:

1. Wynagrodzenia dominują w strukturze kosztów

- W większości placówek **koszty wynagrodzeń przekraczają 70%** ogólnych kosztów utrzymania.

2. Koszty infrastrukturalne marginalne w wielu placówkach

- Placówki z najwyższym udziałem kosztów płac mają stosunkowo niskie koszty infrastruktury (np. brak inwestycji, niskie zużycie mediów lub brak remontów).
- To może oznaczać **niedoinwestowanie infrastruktury**, a jednocześnie przeciążenie budżetu kosztami stałymi (etatami).

3. Asymetria w strukturze kosztów

- Z drugiej strony, kilka placówek (np. **SP2_M, SP1_M**) ma niższy udział kosztów wynagrodzeń (~60–70%), co świadczy o **wysokich kosztach infrastruktury** – media, konserwacja, remonty, obsługa techniczna.

4. Wysoki udział kosztów płacowych = niski margines manewru

- Wysokie udziały wynagrodzeń ograniczają elastyczność finansową placówek i JST – większość budżetu przeznaczana jest na stałe obciążenia osobowe.
- Potencjał optymalizacji kosztów leży głównie w **racjonalizacji zatrudnienia**, szczególnie w obsłudze technicznej i kuchennej.

Rekomendacje:

1. Centralizacja zakupów i zarządzania infrastrukturą

- Wdrożenie jednolitego systemu zarządzania mediami, remontami i usługami zewnętrznymi dla wszystkich placówek,
- najlepiej, aby centralizacją zajął się Samorządowy Zespół Edukacji (koordynacja kosztów, harmonogramów, przetargów, cateringu).

2. Stopniowe ograniczenie powierzchni użytkowej

- Weryfikacja racjonalności utrzymania wszystkich obiektów w dłuższej perspektywie (np. małe filie szkolne vs dowóz,).
- Możliwość utworzenia zespołów szkolno – przedszkolnych wraz z włączeniem przedszkola do zespołu, zgodnie z art. 91 ust. 1 u.p.o., organ prowadzący szkoły (a na zasadzie art. 4 pkt 1 u.p.o. również przedszkola) różnych typów lub placówki może je połączyć w zespół.

3. Rozważenie cateringu

- W placówce **SP1_M** wprowadzenie cateringu pozwoliłoby zwiększyć oszczędności o **398 380 zł rocznie**.
- W placówce **SP2_M** analogiczna zmiana przyniosłaby dodatkowe oszczędności rzędu **354 116 zł rocznie**.

4. Inwestycje w efektywność energetyczną

- Audyty energetyczne wszystkich jednostek i program modernizacji (izolacja, sterowanie ogrzewaniem, energooszczędne oświetlenie).
- Wdrożenie monitoringu zużycia mediów z miesięcznym raportowaniem do JST.

6. Organizacja i funkcjonowanie Samorządowego Zespołu Edukacyjnego w Miechowie (SZE)

1. Analiza organizacji

Celem niniejszej analizy jest ocena zgodności zakresów obowiązków pracowników Samorządowego Zespołu Edukacji w Miechowie z zapisami zawartymi w jego statucie oraz regulaminie organizacyjnym. Sprawdzone, czy wszystkie zadania określone w statucie są odzwierciedlone w dokumentach wewnętrznych regulujących organizację pracy oraz obowiązki poszczególnych pracowników. Dokumenty poddane analizie:

- Statut SZE (Uchwała nr XXIII/329/2016)
- Regulamin organizacyjny Samorządowego Zespołu Edukacji
- Zakresy obowiązków pracowników SZE

Tabela 26: Wykaz pracowników zatrudnionych w Samorządowym Zespole Edukacji w Miechowie

Lp.	Stanowisko	Wymiar etatu
1.	Dyrektor	1
2.	Starszy specjalista ds. BHP	0,75
3.	Kierowca	1
4.	Opiekunka dzieci w drodze do szkoły	0,75
5.	Główny księgowy	1
6.	Specjalista ds. księgowych	1
7.	Specjalista ds. księgowych	1
8.	Specjalista ds. księgowych	1
9.	Specjalista ds. kadr i płac	1
10.	Specjalista ds. kadr i płac	1
Razem liczba etatów		9,5

Tabela 27: Zgodność zadań statutowych z regulaminem organizacyjnym

Zadanie statutowe	Czy ujęte w regulaminie	Komentarz
Organizowanie sieci szkół w Gminie Miechów	Tak	Zadanie ogólne ujęte w zakresie organizacyjnym
Prowadzenie ewidencji szkół niepublicznych	Tak	Ujęte jako zadanie referatu organizacyjnego
Kontrola poziomu organizacji pracy w placówkach	Tak	Powiązane z analizą arkuszy organizacyjnych
Kontrola spełniania obowiązku nauki	Tak	Występuje w zakresie organizacji i SIO
Naliczanie wynagrodzeń pracowników jednostek obsługiwanych	Tak	Wyraźnie przypisane działowi kadrowo-płacowemu
Sporządzanie projektów budżetu oświaty	Tak	Ujęte jako obowiązek przygotowania budżetu oświaty
Udzielanie i rozliczanie dotacji dla szkół i przedszkoli	Tak	Wprost ujęte w zakresie dotacyjnym
Organizacja konkursów na dyrektorów	Częściowo	Brak wskazania kto odpowiada za przeprowadzenie konkursu
Obsługa SIO (System Informacji Oświatowej)	Częściowo	SIO wspomniane, ale bez przypisania wykonawcy
Rozliczanie dowozu uczniów	Tak	Ujęte przy rozliczeniach finansowych
Prowadzenie obsługi kasowej i bankowej	Tak	Opisane w zadaniach finansowych
Przygotowywanie uchwał i zarządzeń z zakresu oświaty	Częściowo	Brak wyodrębnionego punktu; możliwe ukrycie w 'organizacja oświaty'
Organizacja pomocy materialnej dla uczniów	Częściowo	Brak szczegółowego przypisania do komórki lub osoby
Współpraca z nadzorem pedagogicznym	Nie	Brak wzmianki o nadzorze pedagogicznym

Koordinacja awansu zawodowego nauczycieli	Nie	Nieujęte – brak zapisu o awansie zawodowym

W tabeli powyżej porównano zgodność zadań realizowanych w SZE, określonych w statucie jednostki z zadaniami opisanymi w jej regulaminie organizacyjnym.

Wnioski:

- ✓ Większość zadań statutowych została ujęta w regulaminie organizacyjnym.
- ✓ Część zadań wymaga doprecyzowania lub wskazania wykonawcy (np. konkursy na dyrektorów, obsługa SIO).
- ✓ Niektóre ważne zadania (np. nadzór pedagogiczny, awans zawodowy nauczycieli) nie są uwzględnione w regulaminie.
- ✓ Rekomenduje się uzupełnienie regulaminu organizacyjnego o brakujące lub nieprecyzyjnie opisane zadania statutowe.

Pogłębionej analizie poddano również zakresy obowiązków pracowników Zespołu, pod kontem zapewnienia realizacji zadań statutowych. W poniższej tabeli podsumowano przełożenie zadań statutowych na te ujęte w regulaminie organizacyjnym i przypisane pracownikom w zakresach zadań.

Tabela 28: Porównanie zadań statutowych z regulaminem i zakresami obowiązków

Zadanie statutowe	Ujęte w regulaminie	Przypisane w zakresach obowiązków	Komentarz
Organizowanie sieci szkół w Gminie Miechów	Tak	Tak	
Prowadzenie ewidencji szkół niepublicznych	Tak	Tak	
Kontrola organizacji pracy w placówkach	Tak	Tak	
Kontrola spełniania obowiązku nauki	Tak	Tak	
Naliczanie wynagrodzeń	Tak	Tak	
Sporządzanie projektu budżetu oświaty	Tak	Tak	
Udzielanie i rozliczanie dotacji	Tak	Tak	
Organizacja konkursów na dyrektorów	Tak	Nie	Brak przypisania w zakresach obowiązków
Obsługa SIO	Tak	Nie	Brak wskazania wykonawcy w dokumentach

Rozliczanie transportu uczniów	Tak	Nie	Brak osoby odpowiedzialnej za transport
Obsługa kasowa i rachunkowa	Tak	Tak	
Przygotowanie uchwał i zarządzeń	Tak	Nie	Brak przypisania do stanowiska
Organizacja pomocy materialnej dla uczniów	Tak	Nie	Zadanie nieujęte w opisach stanowisk
Współpraca z nadzorem pedagogicznym	Tak	Nie	Zadanie nieujęte w opisach stanowisk
Koordinacja awansu zawodowego nauczycieli	Tak	Nie	Brak ujęcia w zakresie żadnego stanowiska

Wnioski z analizy:

- ✓ Większość zadań statutowych została uwzględniona w regulaminie organizacyjnym.
- ✓ Kilka kluczowych zadań nie zostało przypisanych żadnemu stanowisku (m.in. SIO, transport, awans zawodowy nauczycieli, uchwały oświatowe).
- ✓ Taki stan może powodować nieefektywność i ryzyko w realizacji zadań własnych gminy w obszarze edukacji.

Rekomendacje:

- ✓ Zaktualizować zakresy obowiązków, przypisując wszystkie zadania statutowe konkretnym pracownikom.
- ✓ Zlikwidować etaty kierowcy i opiekuna, zadanie dowozu uczniów zrealizować poprzez zlecenie usługi firmie przewozowej.
- ✓ Powołać specjalistę ds. organizacji oświaty z odpowiedzialnością m.in. za SIO, awans zawodowy, transport, uchwały i nadzór współpracy z nadzorem pedagogicznym.

Poniższa tabela zawiera listę zadań wynikających ze statutu Samorządowego Zespołu Edukacji w Miechowie, które nie zostały przypisane do żadnego konkretnego pracownika w dokumentach zakresów obowiązków. Do każdego zadania zaproponowano przypisanie odpowiedniego wykonawcy na podstawie charakteru obowiązków.

Tabela 29: Propozycja przydzielenia zadań statutowych w regulaminie organizacyjnym i zakresach obowiązków

Zadanie statutowe	Uwaga	Proponowany wykonawca
organizowanie sieci szkół w Gminie Miechów	Brak przypisanego wykonawcy w zakresach obowiązków	Specjalista ds. organizacji oświaty

kontrolowanie poziomu organizacji pracy w placówkach	Brak przypisanego wykonawcy w zakresach obowiązków	Specjalista ds. organizacji oświaty
prorowadzenie kontroli spełniania obowiązku nauki	Brak przypisanego wykonawcy w zakresach obowiązków	Specjalista ds. organizacji oświaty
prorowadzenie SIO (Systemu Informacji Oświatowej)	Brak przypisanego wykonawcy w zakresach obowiązków	Specjalista ds. kadr / organizacji oświaty/ administracyjnych
koordynowanie awansu zawodowego nauczycieli	Brak przypisanego wykonawcy w zakresach obowiązków	Specjalista ds. kadr / organizacji oświaty
organizowanie konkursów na stanowiska dyrektorów	Brak przypisanego wykonawcy w zakresach obowiązków	Specjalista ds. organizacji oświaty
organizowanie i rozliczanie transportu uczniów na basen	Brak przypisanego wykonawcy w zakresach obowiązków	Przekazanie zadania do realizacji w ramach usługi, tak jak dowozy dzieci do szkół
organizowanie pomocy materialnej dla uczniów	Brak przypisanego wykonawcy w zakresach obowiązków	Zadanie powinno być realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej
przygotowywanie projektów uchwał Rady Miejskiej i zarządzeń Burmistrza dot. oświaty	Brak przypisanego wykonawcy w zakresach obowiązków	Specjalista ds. organizacji oświaty
współpraca z organem sprawującym nadzór pedagogiczny	Brak przypisanego wykonawcy w zakresach obowiązków	Specjalista ds. organizacji oświaty
planowanie środków i zakup nagród dla finalistów konkursów	Brak przypisanego wykonawcy w zakresach obowiązków	Nie realizowane. Zadanie powinno być realizowane przez szkoły
koordynowanie remontów i zadań inwestycyjnych	Brak przypisanego wykonawcy w zakresach obowiązków	Specjalista ds. administracyjnych

prorowadzenie postępowań ws. dofinansowania kosztów kształcenia młodocianych pracowników	Brak przypisanego wykonawcy w zakresach obowiązków	Specjalista ds. organizacji oświaty

Rekomenduje się uzupełnienie zakresów obowiązków o powyższe zadania, celem zwiększenia przejrzystości i efektywności organizacyjnej Zespołu.

Tabela 30: Propozycja nowej struktury organizacyjnej SZE

Struktura uwzględniająca pełną realizację zadań oraz planowane zmiany:

Stanowisko	Liczba etatów	Zakres odpowiedzialności
Dyrektor	1	Nadzór, zarządzanie, finanse, reprezentacja
Główny księgowy	1	Budżet, sprawozdania, nadzór księgowy
Specjalista ds. księgowych	2	Prowadzenie księgowości jednostki własnej i obsługa jednostek podległych
Specjalista ds. kadr i płac	2	Kadry, płace, ZUS, awanse
Specjalista ds. organizacji oświaty	1	SIO, dotacje, awanse nauczycieli, konkursy na stanowisko dyrektora szkoły, uchwały, arkusze, współpraca z nadzorem, sieć szkół, dofinansowanie kształcenia młodocianych pracowników
Specjalista ds. administracyjnych	1	Sekretariat, obieg dokumentów, obsługa dyrektora, prowadzenie przetargów na usługi transportowe dla dzieci, koordynacja dowozów do szkół, basen, wspólna obsługa bhp,

Łączna liczba etatów po zmianie: 8 (z uwzględnieniem likwidacji 2 etatów technicznych i konsolidacji obowiązków). Powyższa struktura jest tylko propozycją, z której samorząd może skorzystać lub nie, jednak utworzenie stanowisk specjalisty ds. oświaty i administracyjnych ułatwi sprawne wykonywanie zadań oświatowych oraz centralizacji usług. Wspólne zamówienia wpłyną na optymalizację wydatków na obsługę BHP, ppoż, informatyczną, transportową, utrzymania budynków oświatowych itp., efekt skali pozwoli ograniczyć wydatki bieżące oświaty.

Rekomendacje:

- ✓ Uzupełnić zakresy obowiązków o brakujące zadania z dokumentów nadrzędnych.
- ✓ Stworzyć wewnętrzny rejestr zadań przypisanych do stanowisk.
- ✓ Uporządkować dokumentację w celu łatwiejszej kontroli zgodności obowiązków i zadań.
- ✓ Rozważyć zmianę struktury organizacyjnej jednostki, zrezygnować z zadań, które mogą być realizowane w formie zamawianych usług np.: transport, centralizacja zamówień usług BHP, lekarza medycyny pracy, informatycznych, remontowych, ppoż. itp.

7. Uchwały „oświatowe” Rady Miejskiej w Miechowie i ich wpływ na finanse Gminy.

UCHWAŁA NR XXIV/354/2016 RADY MIEJSKIEJ W MIECHOWIE z dnia 23 grudnia 2016 r. w sprawie ustalenia wysokości opłaty za świadczenia wykraczające poza czas bezpłatnego nauczania, wychowania i opieki w przedszkolach i innych formach wychowania przedszkolnego, dla których organem prowadzącym jest Gmina Miechów.

UCHWAŁA NR XLI/638/2022 RADY MIEJSKIEJ W MIECHOWIE z dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XXXVII/586/2018 Rady Miejskiej w Miechowie z dnia 16 marca 2018 r., w sprawie ustalenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć pedagoga szkolnego, psychologa, logopedy, doradcy zawodowego i terapeuty pedagogicznego.

UCHWAŁA NR XXX1/509/2022 RADY MIEJSKIEJ W MIECHOWIE z dnia 10 lutego 2022 r. w sprawie: regulaminu wynagradzania nauczycieli zatrudnionych w szkołach i przedszkolach dla których organem prowadzącym jest Gmina Miechów.

UCHWAŁA NR IX/89/2024 RADY MIEJSKIEJ W MIECHOWIE z dnia 28 listopada 2024 r. w sprawie zmiany uchwały nr XLI/638/2022 z dnia 10 lutego 2022 r.

UCHWAŁA NR XXXVII/587/2018 RADY MIEJSKIEJ W MIECHOWIE z dnia 16 marca 2018 r. w sprawie zasad udzielania i rozmiaru zniżek tygodniowego, obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli, którym powierzono stanowiska kierownicze w placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Miechów.

UCHWAŁA NR XXII/314/2016 RADY MIEJSKIEJ W MIECHOWIE z dnia 14 września 2016 r. w sprawie regulaminu określającego kryteria i tryb przyznawania nagród dla nauczycieli zatrudnionych w placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Miechów za ich osiągnięcia w pracy dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej.

Wymienione uchwały podjęte w okresie ostatnich lat przez Radę Gminy Miechów w sposób istotny wpływają na finansowanie oświaty, dlatego poniżej przedstawiono ich analizę i rekomendacje dotyczące ich zmian:

- ✓ **UCHWAŁA NR XXIV/354/2016** - W obowiązującej uchwale opłata za korzystanie z wychowania przedszkolnego ustalona jest na poziomie 1 zł, rekomenduję na bieżąco waloryzować wysokość opłaty, obecnie maksymalna wysokość określona w OBWIESZCZENIU MINISTRA EDUKACJI z dnia 27 lutego 2024 r. w sprawie wysokości wskaźnika waloryzacji oraz maksymalnej wysokości opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego wynosi 1,44 zł. Podwyższenie opłaty skutkowałoby dodatkowym dochodem rocznym (do obliczeń przyjęto obecną

liczbę dzieci w przedszkolach i 38 tygodni zapewnienia opieki) w wysokości **141 284 zł.**

- ✓ **UCHWAŁA NR XLI/638/2022** - Rekomenduję zmianę w części zawierającej określenie tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin dla nauczycieli pracujących z grupami obejmującymi dzieci 6-letnie i dzieci młodsze z 22 na 25 godzin, ponieważ tworząc grupy mieszane łatwiej jest zachować ich optymalną liczebność na poziomie 25 osób, zwiększyć dostępność nauczyciela (zamiast obowiązkowych 22, pracuje 25 godzin) oraz zoptymalizować wydatki na wynagrodzenia. Efekt finansowy optymalizacji przedstawiono w tabeli poniżej.
- ✓ **UCHWAŁA NR XXXI/509/2022** oraz **UCHWAŁA NR IX/89/2024** - W przywołanej uchwale wysokość dodatku funkcyjnego określono kwotowo w widełkach od – do, tymczasem sposób określenia wysokości dodatku może nastąpić przez ustalenie wysokości kwotowej, procentowej bądź jako przedział określający dodatek w wysokości od – do, jednakże wraz z przedziałowym ustaleniem wysokości konkretnego dodatku organ prowadzący jest obowiązany do wskazania odpowiednich kryteriów różnicujących, których zastosowanie umożliwi jednoznaczne określenie wysokości dodatku. Naruszeniem będzie nieustalenie kryteriów przyznawania dodatku na tyle precyzyjnie, by stawka dodatku była możliwa do ustalenia. Podstawa prawna: Art. 30 ust. 6 w zw. z art. 30 ust. 2 KN oraz rozstrzygnięcia nadzorcze i orzeczenia sądowo administracyjne: rozstrz. nadz. Woj. Dolnośląskiego z 23.05.2018 r. (NR NK-N.4131.44.3.2018.RJ1), wyrok NSA z 22.05.2013 r. (I OSK 203/13), rozstrz. nadz. Woj. Śląskiego z 31.10.2019 r. (NR NPII.4131.1.711.2019), rozstrz. nadz. Woj. Kujawsko-Pomorskiego z 8.11.2019 r. (Nr 88/2019), rozstrz. nadz. Wojewody Podkarpackiego z 20.11.2019 r. (NR P-II.4131.2.418.2019). Rekomenduję rezygnację z widełek lub doprecyzowanie kryteriów dla każdego przedziału kwot oraz zmianę ust. 8 w rozdziale 6 uchwały, który jest niezgodny z obowiązującymi przepisami prawa, a który ma wpływ na wysokość wydatków płacowych w Gminie. Z przywołanego poniżej orzecznictwa wynika, że nie należy ujmować zapisów określających za jaki okres nauczyciel nie zachowuje prawa do wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe. Zgodnie z normą kompetencyjną, organ stanowiący określa szczegółowe warunki obliczania i wypłacania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw i upoważnienie to należy traktować ściśle. Podstawa prawna: Art. 30 ust. 6 pkt 2 KN, rozstrzygnięcia nadzorcze i orzeczenia sądowo administracyjne: rozstrz. nadz. Woj. Śląskiego z 6.11.2019 r. (NPII.4131.1.731.2019), wyrok WSA we Wrocławiu z 21.08.2008 r. (sygn. akt IV SA/Wr 294/08), wyrok WSA w Gliwicach z 25.06.2007 r. (sygn. akt IV SA/Gl 400/07), wyrok WSA w Gliwicach z dnia 3.07.2008 r. (sygn. akt IV SA/Gl 198/08), rozstrz. nadz. Woj. Kujawsko-Pomorskiego z 8.11.2019 r. (Nr 88/2019).

8. Podsumowanie optymalizacji wydatków w Gminie Miechów

Tabela 31: Podsumowanie ujawnionych oszczędności na podstawie zgromadzonych danych

Placówka	Oszczędność (zł)	Opis oszczędności
SP2_M	219 548	16 godz. specjalistów + nieoptymalne przydziały
SP_J	187 183	Optymalizacja zajęć częściowa; Pełna edukacja łączona
SP_Ps	164 896	Pełna edukacja łączona, na pozostałych dozwolonych zajęciach (tab.nr 16)
PS1_M	127 802	Optymalizacja czasu pracy grup
SP_P	110 385	Nadwyżka godzin specjalistów; Rewalidacja do obowiązkowych godzin
SP_BW	82 448	Optymalizacja zajęć
PS2_M	53 966	Optymalizacja czasu pracy grup
PS3_M	26 983	Optymalizacja czasu pracy grup
SP1_M	24 530	Nadwyżka 4 godz. specjalistów
Łącznie wszystkie placówki	462 273	Standaryzacja zatrudnienia AiO
	141 284	Podwyższenie kwoty opłat za przedszkole
Razem zł.	1 395 612	

Tabela 32: Podsumowanie zadaniami

Źródło oszczędności	Kwota roczna (zł)
Standaryzacja etatów administracyjno-technicznych	462,273
Likwidacja kuchni i zastąpienie cateringiem (SP1_M i SP2_M)	752,496
Optymalizacja czasu pracy oddziałów przedszkolnych	208,751
Redukcja godzin poprzez edukację łączoną (SP_J, SP_BW, SP_Ps)	419,535
Optymalizacja zadań specjalistycznych (psycholodzy, pedagodzy)	305,053
SUMA OSZCZĘDNOŚCI	2,148,108 zł

9. Podsumowanie i rekomendacje – Analiza oświaty w Gminie Miechów

Podsumowanie analizy

Raport zawiera szczegółową analizę organizacyjno-finansową oświaty w Gminie Miechów. Zidentyfikowano istotne wyzwania związane ze zmniejszającą się liczbą dzieci w wieku szkolnym oraz rosnącymi kosztami opieki społecznej wynikającymi z procesu starzenia się społeczeństwa. Analiza objęła wszystkie placówki oświatowe w gminie, wskazując m.in. na:

- efektywność kosztową placówek przedszkolnych i szkolnych,
- zatrudnienie specjalistów i nauczycieli,
- liczebność oddziałów i ich organizację,
- nadmiarowe godziny i niepełne etaty,
- możliwości edukacji łączonej w szkołach wiejskich,
- potencjał oszczędności w przedszkolach dzięki optymalizacji czasu pracy oddziałów,
- ocenę wpływu uchwał Rady Miejskiej na koszty oświaty.

Kluczowe wnioski

1. Demografia: Spadek liczby dzieci → konieczność racjonalizacji liczby oddziałów i zatrudnienia.
2. Efektywność finansowa: Gmina osiąga ponadprzeciętną efektywność kosztową w edukacji przedszkolnej i szkolnej.
3. Szkoły miejskie: SP1 i SP2 są dobrze zorganizowane, efektywne, z dużą liczbą uczniów na oddział.
4. Szkoły wiejskie: Niska liczba uczniów → wysokie koszty jednostkowe, konieczność reorganizacji.
5. Zatrudnienie: Nadmiar godzin ponadwymiarowych i niepełnych etatów generuje zbędne koszty.
6. Zatrudnienie specjalistów: W kilku szkołach liczba godzin przekracza ustawowe minimum → rekomendacje oszczędności.
7. Przedszkola: Organizacja etatów i godzin specjalistów jest racjonalna, ale czas pracy oddziałów można zoptymalizować.

Rekomendacje strategiczne

1. Wprowadzenie klas łączonych w szkołach wiejskich z małą liczbą uczniów, z uwzględnieniem możliwości prawnych i edukacyjnych.
2. Stworzenie wieloletniego planu reorganizacji sieci szkół – analizującego opłacalność dalszego utrzymywania placówek z najmniejszą liczbą uczniów.
3. Tworzenie zespołów szkolno-przedszkolnych w Miechowie, korzyści: wspólne zarządzanie i arkusz organizacyjny, możliwość elastyczniejszego wykorzystania kadry (np. logopeda, księgowość, konserwator), redukcja kosztów administracyjnych i dyrektorskich.
4. Likwidacja Szkoły Podstawowej w Pstroszycach. Propozycja:
  - a. wygaszanie szkoły od najbliższego roku szkolnego,
  - b. zapewnienie dowozu do SP1_M lub SP2_M,
  - c. wykorzystanie budynku w celach społecznych lub żłobkowych.
5. Systematyczne monitorowanie frekwencji i godzin pobytu dzieci, jako podstawa do elastycznego planowania pracy oddziałów przedszkolnych.
6. Wprowadzenie „dyżurów elastycznych” w godzinach skrajnych (6:30–7:30, 15:00–17:00) z wykorzystaniem łączonych grup i rotacyjnych grafików nauczycieli.
7. Opracowanie polityki 'realnej deklaracji godzin' przy rekrutacji dzieci – weryfikacja faktycznych potrzeb opieki.
8. Wdrożenie jednolitego systemu standaryzacji zatrudnienia pracowników niepedagogicznych na podstawie powierzchni, liczby uczniów i posiłków.
9. Rozważenie możliwości wprowadzenia cateringu zamiast kuchni własnej w SP1_M i SP2_M i wprowadzenie cateringu = oszczędność ponad 750 000 zł rocznie. Etap pilotażowy w roku 1 z oceną jakości i akceptacji społecznej.
10. Weryfikacja realnych potrzeb etatów technicznych w oparciu o miesięczne przeglądy zużycia zasobów i powierzchni.
11. Powołanie zespołu ds. monitoringu efektywności wydatków oświatowych, złożonego z przedstawicieli gminy, dyrektorów i audytora.
12. Regularny przegląd arkuszy organizacyjnych, z analizą kosztów i zgodności z przyjętymi normami.
13. Ustalenie progów alarmowych dla wskaźników takich jak: liczba godzin na ucznia, liczba etatów na oddział z mechanizmem ostrzegawczym.
14. Integracja danych oświatowych z danymi demograficznymi i finansowymi w celu tworzenia scenariuszy rozwoju i reorganizacji.
15. Rozważyć zmianę struktury organizacyjnej jednostki, zrezygnować z zadań, które mogą być realizowane w formie zamawianych usług np.: transport, centralizacja zamówień usług BHP, lekarza medycyny pracy, informatycznych, remontowych, ppoż. itp.
16. Monitorowanie kosztów na ucznia i na m²,

17. Zmniejszenie kosztów utrzymania infrastruktury poprzez utworzenie zespołów szkolno – przedszkolnych i likwidację Szkoły Podstawowej w Pstroszycach
18. Audyt energetyczny i optymalizacja zużycia mediów.
19. Zaktualizować dokumenty określające organizację realizacji zadań w Samorządowym Zespole Edukacji oraz dopasować strukturę organizacyjną w celu realizacji wszystkich zadań.

Podsumowanie:

Powyższa analiza przedstawia możliwości usprawnienia organizacji oświaty oraz redukcji wydatków oświatowych. O ewentualnym wdrożeniu zmian powinien decydować samorząd uwzględniając czynniki społeczne, polityczne i ekonomiczne.

Opracował: Dorota Grzeszczak

Zatwierdził: Wojciech Konat, Prezes zarządu

SPIS TABEL

Tabela 1: Wyjaśnienia skrótów zawartych w niniejszym opracowaniu	10
Tabela 2: Wskaźniki określające organizację szkół podstawowych prowadzonych przez Miechów	11
Tabela 3: Wskaźniki określające organizację przedszkoli prowadzonych przez Miechów	13
Tabela 4: Porównanie dochodów i wydatków oświatowych w 2024 r.	17
Tabela 5: Oszacowany roczny koszt (brutto, brutto) etatu i godziny pracy nauczyciela*	20
Tabela 6: Liczba etatów i godzin specjalistów w SP1_M.....	21
Tabela 7: Liczba etatów i godzin specjalistów w SP1_M.....	23
Tabela 8: Liczba godzin wsparcia, przydzielona nauczycielom współorganizującym oraz liczba godzin zajęć rewalidacyjnych w SP2_M	23
Tabela 9: Liczba etatów i godzin specjalistów w SP_J	26
Tabela 10: Propozycja wprowadzenia edukacji łączonej na wybranych zajęciach w SP_J	26
Tabela 11: Propozycja edukacji łączonej na wszystkich dozwolonych zajęciach w SP_J	27
Tabela 12: Liczba godzin i etatów specjalistów w SP_BW	28
Tabela 13: Propozycja łączenia zajęć na wybranych zajęciach w SP_BW w kolejnym roku szkolnym.....	28
Tabela 14: Etaty i godziny specjalistów w SP_P	30
Tabela 15: Etaty i godziny specjalistów w SP_Ps	31
Tabela 16: Propozycja wprowadzenia pełnej (zgodnej z przepisami) edukacji łączonej	32
Tabela 17: Etaty i godziny specjalistów w PR_1	35
Tabela 18: Propozycja optymalizacji czasu pracy grup przedszkolnych w PR_1	36
Tabela 19: Etaty i godziny specjalistów w PR_2.....	38
Tabela 20: Propozycja optymalizacji czasu pracy grup przedszkolnych w PR_2	39
Tabela 21: Etaty i godziny specjalistów w PR_3.....	39
Tabela 22: Propozycja optymalizacji czasu pracy grup przedszkolnych w PR_3.....	39
Tabela 23: Etaty administracji i obsługi w szkołach podstawowych.....	41
Tabela 24: Etaty administracji i obsługi w przedszkolach.....	42
Tabela 25: Skutek finansowy standaryzacji etatów (po pełnej korekcie).....	42
Tabela 26: Wykaz pracowników zatrudnionych w Samorządowym Zespole Edukacji w Miechowie.....	46
Tabela 27: Zgodność zadań statutowych z regulaminem organizacyjnym	47
Tabela 28: Porównanie zadań statutowych z regulaminem i zakresami obowiązków ...	48
Tabela 29: Propozycja przydziału zadań statutowych w regulaminie organizacyjnym i zakresach obowiązków	49
Tabela 30: Propozycja nowej struktury organizacyjnej SZE	51

Tabela 31: Podsumowanie ujawnionych oszczędności na podstawie zgromadzonych danych	55
Tabela 32: Podsumowanie zadaniami.....	55

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1: Prognoza demograficzna dla Gminy Miechów	5
Wykres 2: Koszt jednostkowy edukacji przedszkolnej dziecka w jednostce prowadzonej przez gminę, dane z 2023 roku - porównanie z podobnymi gminami.....	7
Wykres 3: Średni koszt zapewnienia uczniowi edukacji w szkole podstawowej, porównanie z podobnymi gminami	9
Wykres 4: Koszt jednostkowy kształcenia ucznia w szkole podstawowej- porównanie z sąsiednimi gminami	9
Wykres 5: Porównanie liczby etatów nauczycielskich oraz administracji i obsługi na oddział w szkołach podstawowych Gminy Miechów	11
Wykres 6: Porównanie etatów nauczycielskich oraz administracji i obsługi w przedszkolach samorządowych Gminy Miechów.....	13
Wykres 7: Porównanie liczby godzin nauczycielskich przypadających na 1 ucznia w przedszkolach samorządowych Gminy Miechów.....	14
Wykres 8: Porównanie godzin ponadwymiarowych i godzin niepełnego wymiaru w placówkach prowadzonych przez Gminę Miechów	15
Wykres 9: Odsetek godzin niepełnego wymiaru w placówkach prowadzonych przez Gminę Miechów	15
Wykres 10: Kwota dokładana do kształcenia 1 ucznia w szkołach podstawowych.....	18
Wykres 11: Kwota dokładana do kształcenia 1 ucznia w szkołach podstawowych.....	18
Wykres 12: Podział liczby godzin nauczycielskich wg Obowiązków w SP1_M	20
Wykres 13: Liczba godzin nauczycielskich wg obowiązków przypadająca na 1 ucznia w SP1_M.....	21
Wykres 14: Podział liczby godzin nauczycielskich wg Obowiązków w SP2_M	22
Wykres 15: Liczba godzin nauczycielskich wg obowiązków przypadająca na 1 ucznia w SP1_M.....	22
Wykres 16: Podział liczby godzin nauczycielskich wg Obowiązków w SP_J.....	25
Wykres 17: Liczba godzin nauczycielskich wg obowiązków przypadająca na 1 ucznia w SP_J	25
Wykres 18: Podział liczby godzin nauczycielskich wg Obowiązków w SP_BW.....	27
Wykres 19: Liczba godzin nauczycielskich wg obowiązków przypadająca na 1 ucznia w SP_BW	27
Wykres 20: Podział liczby godzin nauczycielskich wg Obowiązków w SP_P	29

Wykres 21: Liczba godzin nauczycielskich wg obowiązków przypadająca na 1 ucznia w SP_P	29
Wykres 22: Podział liczby godzin nauczycielskich wg Obowiązków w SP_Ps	30
Wykres 23: Liczba godzin nauczycielskich wg obowiązków przypadająca na 1 ucznia w SP_Ps.....	31
Wykres 24: Prognoza liczby uczniów klas I – VIII w SP_P do 2030 na podstawie liczby urodzeń wg danych z ewidencji ludności w Gminie	32
Wykres 25: Porównanie godzin nauczycielskich w przedszkolach samorządowych w Miechowie.....	40